

Peter Jacobsen Flemløses
elementiske og jordiske Astrologie
om Lustens Forandring.

Efter den oprindelige Udgave, trykt paa
Uraniborg 1591,

paa ny udgivet af
F. N. Friis.

Copenhagen,

Forlagt af Chr. Bruun & Søn.
Bindes Begyndt.

Denne publikation må gratis videregives til andre interesserende
Publikationen må ikke gøres til genstand for videresalg og økonomisk vinding
Den er udgivet af DIDA under Astrologisk Museum i København 2013
DIDA er Digitalt Internetarkiv for Dansk Astrologi, en ren non-profit public service

Peder Jacobsen Flemløses
elementiske og jordiske Astrologie

om Lufstens Ændring.

Efter den oprindelige Udgave, trykt paa
Uraniborg 1591,

paa ny udgiven af

F. R. Friis.

Kjøbenhavn.

Udgivet af Chr. Steen & Søn.

Zwieto Begriffen.

1865.

ASTROLOGISK
MUSEUM.

ASTROLOGIHUSET

Nørrebrogade 66 D • 2200 Kbh. N

Tlf. 3645 0545

Førerindring.

I en Nætte af omrent etegtyve Aar (1576—1597) var den lille Ø Hveen Ghue-pladsen for Tyge Brahes og hans Medhjælpers videnskabelige Virksomhed. Øfse alene Astronomien men Naturvidenskaberne i Almindelighed dyrkedes med usædvanlig Iver paa dette forhen lidet bekjendte Sted, hvorfra der nu i et Par Decennier udbredte sig et Løb, som strakte sig til de fjernehøje Egne og løftede Besøgende hid fra alle Kanter, navnlig Lørde og høystelige Personer. Men ogsaa en Mængde unge Meunester drog til Hveen for at gaae Tyge Brahe tilhaande og uddanne sig under hans Beiledning. I blandt dem, der saaledes deels fuldebede, deels af egen Drift samledes omkring den store Meister, var ogsaa nærværende Bogs Forfatter, Peder Jacobsen eller Jacobson, med Tilnavnet Flemlos, hvilket han efter Datidens Slik havde optaget efter sin Fødeby Flemlose i Øyen. —

Om denne Mandes Liv og Virksomhed er der
 kun levnet os sparsomme Efterretninger, eg-
 stendt disse ingenlunde ere i stand til at
 hævde ham nogen udmaerket Blads i Litera-
 turens Rige, ere de dog næppe uden Inter-
 esse og kunne dorfør vel fortjene at samles
 og opbevares. De Efterretninger, som Longo-
 montanus, den berømteste af Tyge Brahes
 Disciple her, der i nogle Aar var sammen
 med Peder Jacobsen paa Hveen, har med-
 deelt om ham, og som findes astrykte nedan-
 for i Longomontani Fortale, funne endnu
 forsøgs med nogle andre. Han skal være
 født omkrnt 1554 (ifølge Worms Lexicon
 over lærde Mænd) men af hvilke Forældre,
 video ikke. Den i sin Tid som leerd Orient-
 alist befjende Thomas Bang har hædret
 hans Minde ved et latinsfl Vers, i hvil
 Overstrift han falder ham sin Moders Far-
 broder (Maternus Patruus). Dertil et Par Be-
 mærkninger bedømende. Thomas Bang er
 ligeledes født i Hjelmsøe, nemlig i Aaret 1600;
 hans Fader var Jens Nielsen Bang,
 Sognepræst her fra 1598 til 1642¹⁾, hans
 Moder var Karen Sørens datter. Jens
 Nielsen Bangs Formand i Hjelmsøe, Thomas

¹⁾ Hans Billedsteen findes endnu i Hjelmsøe Kirke,
 men af Indstristen falt man nu kun læse Aar-
 talet 1567 (det Aar, da han blev født).

Navnelsen¹⁾), var „anden Gang gift med Catharina, født der i Sognet“. (Blochs fynske Geistligheds Histerie, 2. Bd. 1. H.). Men, da Catharina som bekjendt er den latinske Benævnelse for Karen, er det iffe usandsynligt, at denne Catharina netop har været den samme som den ovenfor nævnte Karen Sørens datter, og at Jens Nielsen Bang altsaa, ifolge en paa de Tider meget almindelig Skil., har øgtet sin Formands Enke, og den Umstændighed, at Sonnen blev kaldet Thomas, bidrager ogsaa til at bestyrlle denne Fortmodning, idet han altsaa kan være opnået efter Thomas Navnesen.

I sin Ungdom lagde Peder Jacobsen sig efter det medicinske Studium²⁾. Kong Frederik den Anden gav ham ved et Brev af 13. Juni 1579³⁾ Lovte paa det første ledige Canonical ved Roeskilde Domkirke, paa den Betingelse at han skulde „slade sig bruge in Studiis mathematicis hos Tyge Brahe“. Et snuft Bevis paa, at han, imedens han opholdt sig paa Uraniborg, i hoi Grad har vidst at erhverve sig sin Herres Tillid, har man i et Brev, som han

¹⁾ Danske Liigsteen, med en for Øgristedelen læselig Indstrist, findes ligeledes i Glemloje Kirke.

²⁾ Sommelius: Lexicon eruditorum Scanensium 2. 417.

³⁾ Indført i Danske Magazin 2. 206.

i Aaret 1586 maatte overbringe fra denne til Landgrev Wilhelm i Cassel. Denne Øyste, som Tyge Brahe tidligere havde besøgt paa en af sine Udenlandstrejser, nærede en levende Interesse for det astronomiske Studium, og, da saavel han selv som hans Mathematiker Christopher Rothmann havde iagttaget en Comet, som viste sig i Slutningen af Aaret 1585, onskede han at erholde nogle Meddelelser vedgaaende af Tyge Brahe. Han stred derfor til Statholderen i Holsteen, den lærde Henrik Rantzau, som han vidste var en Ven af Tyge Brahe, for ved Rantzaus Mellemkomst at erholde de forenslade Meddelelser. Rantzau stred ifolge Landgrevene's Ønske til Tyge Brahe, hvem han tillige meddelede en Afslrift af Landgrevene's Brev. Med Beredvillighed sendte Tyge Brahe Landgreven saavel de forlangte Oplysninger som et Udvælg af sine Observatiorer samit endnu andre Bemærkninger af astronomisk Indhold, som Landgrevene's Kværelse ligeledes havde givet Anledning til, og, da man ikke havde nogen regelmæssig Postforbindelse imellem de forskjellige Steder, besluttede han at sende en af sine Disciple til Cassel. Hertil valgte han Vedet Jacobsen, der, som Tyge Brahe selv skriver i Slutningen af Brevet til Landgreven, var indviet i saavel hans astronomiske som phrenomiske (o: chemiske) Sager og derved i stand

til at meddele nærmere Oplysninger end dem, selve Brevet indeholdt. Eigelebes anmodede han Landgreven om, hvis han vilde være, ba at sende Svaret med Peder Jacobsen, samt at betroe denne, hvad han muligvis funde have at meddele, og som han ikke ønskede at skrive om¹⁾. Ved sin Tilbagekomst medbragte Peder Jacobsen Svar både fra Landgreven og fra Rothmann, og de her omtalte Strivelser dannet Begyndelsen til den indholdsrige Samling af Breve, som fra den Tid af stadig voksledes imellem Hveen og Caßel, og som Tyge Brahe senere udgav.

Uagtet Peder Jacobsen allerede, som ovenfor omtalt, i Aaret 1579 havde fået Lofte paa det første ledige Canonicat ved Møeskilde Domkirke, sif han dog efter i Aaret 1588 følgende nye Exspectancebrev²⁾:

„Wij Christian ic. Giore Alle witterligt,
Att epther som Øff Elssl. Peder Jacobsen
glemløs, nu langh thiidt haffuer haffdt thendt
Stormechtigste Høgborne Förste och Herre,
her Frederich thend Andenn Danmarks
Morgis wendis och gottis Kenning ic —
Wor fierre her Faderø Salig och Høglofflig
Chufoumelhis bress, paa thett første Cannide-

¹⁾ T. Brahei Epist. ast. lib. 1. Uranib. 1596.
4to. p. 12.

²⁾ Dette og det følgende Brev af 1590 meddeles her efter Sjællandske Register i Geheime-archivet.

dom, som ejfther Capittels Statuter faunde
værene och ledig blifne, wdi Roschilde Dom-
kirke, och for alle haante leylighebt schyld
ere haunom nogen forby gangen, Tha hufse
wij oss wer Synderlig gunst ooh Raade,
vndt beuilegitt och thillatt, och nu mett thette
worrts oben Bress unde beuilege och thillade,
att for^{er} Peder Jacobsen maa och shall be-
kommen thett Allerforste Cannikedomme som
ejfther Capittels Statutor væcerer och ledig
blifner wdi for^{er} Roschilde Domkirke Under-
thagedis huif Cannikedomme Rogen hafse
Speciaal bress paa fammestedis, och thett mett
Bonder, thiennar och ald thes renthe och
rette thilliggelze hafse niude bruge och beholde,
thill saa lenge anderledis therom thillfigis.
Dog saa att naat hand idc wdi hans Studis
eller nogen thienniste [er] forhindrett, skall
hand bee och Residere, hoes for^{er} Roschilde
Domkirke, och giore slig thonge och thienniste
inden Kirken och roden, som andre Residerende
Cannicer fammestedis, och vere thend geistlige
Ordinans som om Religionen er Wdgangen
och Capittels Statuter Undergiffnen. Skall
hand och bygge och forbedre thend gaardi
och Residens hand thill famme Prebende be-
kommendis worder, och thend web quod heffde
och madht holde och Bonderne paa godzett
beoundis ere, web loug stiell och rett, och
Ingen oss thennom wforrette emod longen,
eller mett nogen nye Indfestninge eller anben

Bjeduanlige paalegge besuerge, Stal hand
ide heller forhugge eller forhunngge lade nogen
the stonffue ther thilligget thill wplicht vdi
nogen maade. Thi forbinde wij ic. — Act.
Haffniae 25 Julii Ao. 88."

Efterat Pedet Jacobsen havde været
paa hveen i over 10 Aar, blev han herfra
faldet som Læge til Axel Gyldenstjerne,
Hovedmand paa Aggershavn og Statholder
i Norge¹⁾, og har rimeligtvis op holdt sig
her, da han i Aaret 1590 endelig fik det
hans lovede Canonicat, hvoretom følgende Brev
meddeledes ham:

„Wij Christian ic. Giore Alle witterligt,
Att eptherdi der nu vacerer och ledigt er ett
Gamnsdom vdi Rosslide Domkirde, epther
afgangne Elias Eisenberg²⁾, och wij thill-

¹⁾ Axel Gyldenstjerne til Lungby Gaard i Slaane
blev 1581 udnevnt til Danmarks Riges Blaab
og var tængang Landsbemær i Slaane og
Befalingemand paa Landskrona Slot. 1588
blev han Hovedmand paa Aggershavn og
Statholder i Norge, hvor han forbloede indtil
1602, da han som 1st. Gesandt og Over-
hofmester for Christian den Ejendes Broder,
Hertug Hans, ledhagede denne til Rusland,
men han døde paa hjemreisen det følgende
Aar. (Samlinger til det norske Følle Sprog
og Historie 6. Bd. p. 53). — (J. R. M. Ge-
tersens Lit. Hist. 3, 235 saaer seilagtigt Gyld-
havn for Aggershavn).

²⁾ Elias Eisenberg (haber til Professoren af
samme Navn) var Fredrik den Andens næste

forn Rabigst haffue gjortt och gissnit Òf Eisli. Peder Jacobsen Promission paa thz soerste Cannicldom thersammestedh funde vacere. Thaa haffue wij nu off vor sonderlig Gunst och Raade wndt och Tilladtt och nu mett thette wort oben Bressi wnde och Tillaabe at for^{re} Peder Jacobsen maa bekomme thz Cannicldom, som epther for^{re} Elias Eijen-berg epther Capittels Statuter racerer och Ledigt er, och thz met Voender och Thienner och all thess Rentte och rette Tilliggillse, haffue Kiude, Brugge och beholde, till saa lenge wij Anderleber ther om Tillfig- gendes vorber. Dog saa att handt shall bee och residere huoes for^{re} Roskilde Dem- sifre och giøre slig thynge och Thieniste inden Kirken och vden, som andre Refi- derende Cannicler thersammestedh, och vere den Geistliche Ordinanz som om Religion et vdtgangen och Capittels Statuter aldeles undergiffnuen. Schall handt och Bygge och forbedre den Gardt och Residenz, handt till samme Prebende Bekommendes vorber, och then vidt godt Hestt och madt helde, och Voenderne paa quodiytt beende ere vidt Long siell och rett och ingen off thennum ic. Cum inhibitione solita & clausulis confuetis. Gissnit ic. Coldingii 22 Iulij Ao. 1590."

Secretair og døde den 30te April 1590.
(Om ham see Marm. dan. I, 28 og Busenii Inser. Hafn. p. 40).

Med denne langesige Understøttelse op-holdt han sig i nogle Aar i Kjøbenhavn og forberedede sig til at drage til Basel for der at tage Doctorgraden i Medicinen. Men, da han var nær ved det forventede Maal, var han ogsaa ved Maalet for sin jordiske Vandring, idet denne ophørte ved en pludselig Død i Maaret 1599¹⁾.

Nærværende Skrift forfattede Peder Jacobsen ifølge Tyge Brahes Befaling under sit Ophold paa Uraniborg og efterlod det der i Haandskrift. Men da Bogen skulle trykkes, og en Fortale manglede, maatte Longemontanus nedstrive en saadan, saaledes som Tyge Brahe selv til sagde ham den, i Peder Jacobsens Navn. Bogen udkom første Gang i Juni Maaned 1591, trykt paa Uraniborg af Hans Gashit, „Vogprenter sammestedh“. Den er trykt med samme Slags Skrift som de tydste Breve i T. Brahe Epistolarie astronomicae og er uden Twivl den eneste danske Bog, som er udgaet fra det hveenste Bogtrykkeri. Men det ikke store Uplag forsvandt hurtigt, idet endael af

¹⁾ Sommelius I. c. 418: In precinatu cum staret Basileam profecturus, ut ibi supremos in Medicina honores impetraret, Licentiatus enim erat, Hafniis repentina morte diem extremum a. 1599 confecit.

Eemplarerne bortføreredes og andre bortfolgtes. Paa Grund af Bogens Sjældenhed og den stadige Estersspørgsel blev en ny Udgave besørget i Aaret 1644 af Boghandler Jørgen Holst i København. I Tilægelsen, der er stilet til Tyge Brahes Søster-son, den „Edle Velbyrdige, oc Strenge Ridder, Herr Tage Tott Ottesen, til Erichsholm, Danmarks Riges Raad, oc Rougl. Maht. Befalningemand paa Malmøhus, sampt hans Velb. elßelige Son, Edle oc Velbyrdige Mand, Otto Tott, til Næff, etc. Kon: Mayt: Befalningemand paa Solvihberg Slott“ og undertegnet den 1. Januar 1644 af „Jørgen Holst Boghåndler“, figer han bl. A. „efterdi høf mig at kose (Bogen) osse aff mange jernemme Hold er ejftersøgt, som til den at løse haffde stor attraa oc begerlighed, oc dog ej vaar manglestedz at bekomme, haffuer jeg efterad den mig aff en god Ben, som en synderlig raritet er meddelit, taget mig for den igien paa min egen Velostning at lade tryste, dog idr vden hæderlig oc Hoylerdt Mandz Christen Longberigs Mathem: Sup: Professoris her sammestedz Raad oc samptydje“. Denne Udgave blev desuden forsynet med en Fortale af Longomontanus samt nogle latinske Vers, hvoriblandt det ovenfor omtalte af Thomas Bang, men er iowrigt ikke meget forskellig fra den oprindelige af 1591. En tredie Udgave er tryst

i København 1745. De to sidstnævnte Udgaver adskille sig bl. A. deri fra den oprindelige, at de have Tyge Brahes Portræt i Træsnit paa Titelbladet samt til Slutning nogle Bibelsprog.

Af enhver af de tre Udgaver findes et Exemplar i det Kongelige Bibliothek og desuden i Hjelmstjernes Samling to Exemplarer af Udgaven 1644. Men det ene af disse sidste er defect, idet det mangler Begyndelsen. Dette er i den trykte Fortegnelse over Hjelmstjernes Bogsamling urigtigen angivet for Originaludgaven af 1591, og, da R. M. Petersen alene har henvist de to Exemplarer af Hjemlofes Astrologie, som findes i denne Samling, har han ligeledes antaget det defecte for Originaludgaven og efter dette meddeelt en Prøve i sin Literaturhistorie (3, 239). I Universitetsbiblioteket findes et Exemplar af anden Udgave. Dette mangler de forste Blad, men Slutningsbladet, der forekommer to Gange, dog, mørkeligt nok, den ene Gang med en særligt Overskrift og flere Afsigelser og trykt med en anden Sats, er (begge Gange) forsynet med følgende Slutningsbemærkning: „Forst Trydt paa Gramberg. Cum Gratia & Privilegio. Anno 1591. Nu paa ny, Prentet i København M. DC. XXXXIV“. Denne Slutningsbemærkning findes også i det fuldstændige Exemplar i Hjelmstjernes

Samling, hvorimod den dertil hørende Blads
staar ledig i de to andre ovenfor omtalte
Exemplarer af samme Udgave. Alle tre Udg-
gaver ere sjeldne; af den oprindelige findes
i alle flere Exemplarer end det, der findes i det
kongelige Bibliothet; det, som Anchersen i Aaret
1745 forærede til det danske Selskab, er
forsvundet, og i Fortegnelsen over den Deel
af Selskabets Bogsamling, som bortslogtes
ved Auction 1822, forekommer det ikke.

Den ovenfor omtalte Fortale, som Von-
gontanus skrev til anden Udgave af nær-
værende Bog, og hvori hans Efterretninger
om Peder Jacobsen findes, er afdrukt her
nedenfor.

Nærværende Udgave er i øvrigt et no-
agtigt Optrykt af den oprindelige og folger
den Side for Side og Linie for Linie.
Sidelængderne er tilhørende med samme Tal nederst
paa Siderne. Saavel de i den oprindelige
Udgave anførte Trykfejl som endel andre
ere rettede; en Fortegnelse over de sidste er
tilhørende, ligesom her ogsaa er meddeelt en
Fortegning over nogle i denne Bog fore-
kommende forskellige danske Ord.

Kjøbenhavn i Januar 1865.

F. R. Friis.

Christiani Severini Longomontani,

admonitio de Autore hujus libelli & ejus
Præfatione, ad benignum lectorem.

Efter som denne Bog som handler om
Beierligen's Forandring, er først sammen-
stresuen ec vdgangen i Tryk Auno 1591. paa
Huset vdi det Tryfserie, som Salig Wel-
byrdig TYGGE BRAHE hafde ladel oprette til
at publicere sine Astronomiske Skrifter, paa
hvilkenen tiid jeg oc betiente den wiit
berømte Mand in observationibus Astro-
nomieis i otte Aar, oc siden vben Lands i
toe Aar: Da saa wiit mig er bevist om
Autore, som samme Bog haffuer forfer-
diget, saa vel sem em dette Skrifft oc
veris Fortale, det land jeg ey forbiga til
den gode Væseris wiidere undervretning forte-
sigen her at melde. Hvis sig haunem be-
langter¹⁾, som saa ordentlig oc vel dette
Skrifft haffuer forfattet, da haffuer det
verret en meget sunnd lerd Mand, oc
forfaren Astronomus, Medicus oc Chymicus,
ved Nassau Veder Jacobson, sed udi Æyen,

¹⁾ 3 Udgaven 1644 staer belager.

i en Bye ved Røshu Glemløs: Huor aff hand endoehaa haffuer lader sig falde oc sielss skreshuen, Peder Glemløs: effter som brugeligt er fast høj alle slags held oc Nationer at optage Vinafue aff de Steeber, paa huilke mand enten ere fødde, eller langsomelig tilid sig haffuer oppreholdet. De efftersom paa de tider fantis mange fornemme ingenier oc velsørde Personer baade aff voris eget Fæderne Land, saa vel som aff udslendige¹⁾, der i haabet tal med stor attraa til at jaa visi erfarenhed paa Himmelkonsten, forføjede sig til Højen, huor den rette Astronomia forerede oc gif ubi fulde snang: de haffuer denne welforsare Astronomus oc Medicus ocsaa begifuet sig til samme sted, paa det hand sine Astronomiske Studeringer, som i Medicinen icke ringe Brug medfører, sunde viij grundeligere fortsette oc fuldburde ved den Edle oc Weltkyndig Mandes Thye Brahes høje Forstand, store Forfahrenhed oc daglig visselig Omgangelse. Hnildet forset er hannem vel gelinget, i det at den Welbenefjuude mand baade i begyndelsen med stor favour oc Mildhed haffuer beteed sig imod hannem, saa vel som siden ubi tie samfelde Kar bevisst hannem stor Gunst,

¹⁾ 3 Udgaven 1614 staar imMenbige.

liberalitet og humanitet. Oc der forbemeldte Medicus Pedet Hjemlos paa tie samfelde Aars tiid¹⁾ haffde sletteligen oc fornussteligen ladel sig bruge udi Astronomiske Observationibus, Mediske oc Pyronomiske fager, eller Chymiske distillering, haffuer hand i saa maade ved lang arbede oc stid besommert en stor vijsched oc forfarenhed i Medicinen, oc formedelst sine lykkelig oc gode Raad i Lægdem ass en deel ass Dau-mardis Ridderstab oc Addestab er bleffuen brugt. Huor udoffuer hand i syndelighed pro Medico er bleffuen antagen ass welbyrdig Axel Gyldenstiern, da Kongelig Majestets welbetroede Stadholder paa Aggershues i Norge, huilden bestilling hand hos den gode Maab paa nogle Aars tiid med stor besommelse forrested. I midler tid haffuer hand ey forbignaet sine Spraag eller Guds Ord rette Rundstab, som er en deel at erfare af hans Buoclics, som hand paa tryden haffuer ladel udgaa her udi Klobenhau[n], Anno 1574. paa Latine Vers om Solens Formordelse, huor i hand iblaut

¹⁾ Ved en Heilstagelse har M. M. Petersen i sin Literaturhistorie 3, 234 tilspjet: „uemlig otte Aar paa Hoen og to Aar ude i landet“. Disje Ord, som findes i Begyndelsen af nævnevne fortale, bruger Pergamentanus om sig selv, ikke om Pedet Jacobsen.

andet gør en gudelig Avisoel oc For-
maning, tienneude de ubedsædige til redsel
for Guds strenge Vrede oc til afflyse fra
Synden, som saadan Guds vrede wolder¹⁾.
En del er det ydermere at see ass̄ det slione
Skrift, som hand ass̄ Guds Ord haffuer
sammenfressneu oc lade i Staden paa
vort Danske maal udgaa 1575. om Sindens
besærlig uregelighed, huer ass̄ den kommer
oc huad ster stade den tilføjer, oc huerledig
mand den Melancholiske Dicssuel skal møde
oc imod staae²⁾. Der vor allernødigste

¹⁾ Ecloga de eclipsi solari anno 1574. Hafniae
1564. 4te. (Hjelmskjernes Samling). Om
bette Skrift, hvis astronomiske Indhold fun
er ubetydeligt, see R. M. Petersens Vit. Hist.
3, 237.

²⁾ Rygtig Undervisning oc gode raab, ass̄ Guds
Ord, imod den Melancholiske Dicssuel.
Screffuet af Doct: Simone Musico. Oc ud-
sat paa Danske Bæb Petrum Jacobum Flem-
mofsum. Åbnavn 1575. (Hjelmskjernes Sam-
ling). Vedet Jacobsen har fortonet Over-
fættelsen med en Fortale, hvori han bl. a.
fortæller, at han har oversat denne Bog fra
Lydis i Aaret 1573, da han opholdt sig „til
Køpingh vbi Landmøjen“. (See lærtigt
R. M. Petersens Vit. Hist 3, 297).

I Eb. Bartholinus „De scriptis Danorum“
tillægges ham endnu et Skrift, betitlet „Ephe-
merides aliquot annorum“, men, da hvorten
Sted, Aar eller Ærmat anføres, seemoder

Herre oc Koning Christian vend
hierde, Lomb i Hørfaring om denne Mands
Duelighed, Stideliighed oc Værdom, oc at
voris Hæderne Land aff hannem fande haffue
Hære oc gassun, haffuer hand aff Kongelig
mildhed oc Gunst som en naadig oc meget
Christmilde Herre hannem saa vel som voris
gandse Clercio ideligen beteede, naadigst
forleent fornuftige Peder Flemlos med et
Vicarie udi Roskilde Capitel, der med at
bemande hanuem til wiibere studering, oc
giffue tillende, at hand som Landsens Hader
benuem i soulderlighed ville belonne, som
frem for andre ved idelig Studering, arbeede
oc berommeligt Nassn saadant haffde for-
tient: til med at hand funde Doctor Titel
udi Medicinen bekomme ved saadan Kongelig
Gassmildhed, huilken Titel hand langt til-
forne haffde vel meriterit¹⁾). Mens der
hand nu baade aff Gud med Sindjens
Gassuer vaar forleent, oc af Konigl. Majes-
tet med Mundhed forsiunet, oc i god ynde
saal vel hos Landsens weldige Men, som
understands Personer, for sin Værdom oc
Stideliigheds styld, oc hand nu laa paa sin
Reise her i Kiobenhavn at fortjøje sig til Basel

Semmelius (Lexicon eruditorum Scanensium
2, 419), at denne Beg fun har været til i
Haandstrift.

¹⁾) D. v. l. han var Vicentianus.

i Snyerland, der aname Doctor Grad, oc
haffde der til en temmelig Sunn Penge høg
sig, er hand hasteligen, ved den timelig Død
af HErren bortfalbet for semb oc fyret
tiffroe Aar siden til det Himmelssle Aademie.
Dette vilde jeg melde til den salig Mauds
berommelse oc til en amiudeesse paa voris
gamle Beuskab oc gode omgiengelst, vi haffde
tilsammen paa Huen i ferdum tide. Nu
vil jeg ydermere noget vore om denne Vogs
Hertale, oc om Bogen i sig sielf. Der
salig Peder Jacobson vaar paa Huen,
sammenkress hand denne lidet Bog om
Lusstens forandring, aarlig grøde oc Mis-
vert, esster S. Welbundig Enge Brahes
Besalning. De loed dend saa skriftilig esster
sig paa Huen, der hand bleff falbet aff
Welbundig Axel Gyldenstiern oc sig til Norge
forføjede, som for er melsdt. Mens fordi
Autor ingen Indgang til dene Bog haffde
giort førend hand bortreisede: Da haffuer
dend hoyberombte Mand, under Peder Hyle-
lofs Roffn, personligen Dieteret oc tilhægt
mig Hertalen til Læseren, huilden jeg Ord
fra Ord strett esster hans Mund, som er
wel at see aff dend fornuftig oc dybe Grund
dend et sunderet paa, at it forneme Hoffuit
haffuer verret Mester verfor. Anslangende i
sig sielf, oc dens indhold, da prijet gier-
ningen Mesteren, som gammelt Ordsprek
liuder. Thi mand der aff med fornuftige

Øyen oc Sind paa det næste tilforne land
acte oc erfare, hvis ass Creaturvis stidelse
baade i Himmelten, Lufsten oc paa Jordten
meestigen med veitligens Forandring land
sig tildrage. Wel er det Witterligt, at andre
lærde Mennd hafuer ocsaa giort sig saa-
danne Tander, saa som Gulielmus Grata-
rolus¹⁾ oc Antonius Mizaldus²⁾: Deg
efsterbi denne liben Vogd Wijssenslab baade
med stiid er fast experimenteret, oc hvis
usvordenen vaar forbignaet, saa vel som fort
i en god Format oc Orden, oc paa vort
Danske maal forsattes, hafuer mange got
fæld baade Edel oc Vædel med stor attræ
oc flid, der den først vaar tryd, begiert
at løse. Oc efster som Exemplaria eller
den første Tryk ass Bogen faa bleffne paa
den tiid oplagde, ass huilde en veel erre

¹⁾ Gratianus, en italiensk Medicus, f. i Bergamo 1510, blev 1537 Prof. Med. i Padua. Af Hengivenhed for den reformerte Lære for-
led han sit Hædreland og sin Formue og gif-
til England. Han het udgivet medicinske
og astrologiske Skrifter paa Latin og f. som
Prof. Med. i Basel 1562. (Jöthers gelehr.
Lex. 2, 1137 og Wolffs hist. Ord. 6, 399).

²⁾ Mizaldus eller Mizand fra Montluc i Bent-
bonois f. som Page i Paris 1578. Af
ham havdes medicinske, astronomiske og meteoro-
logiske Skrifter paa Latin og Franſ. (Jöthers
gelehr. Lex. 3, 560; Wolffs hist. Ord. 8, 436).

strax i begyndelsen forvrit til mange baade
 Adels Personer oc andre, en deel flux bort-
 siebt, at dc nu ide lettelig meer er at be-
 komme: Saa haffuer nu igien, Welact oc
 Hørsigtig Månd, Jørgen Holst, Voghåndler
 her samme stedø, den paa sin egen Velost-
 ning, ladet paa ny yrente, til menige Mands
 Ryte oc Gaffa, bedendis at den maate i
 den beste Menning optagis. Haunie 13 De-
 cembr. ipso die solstitiali Anno 1643.

Christen Sæffrensen,
 Longberg.

En

Elementisch oc Nordisch ASTROLOGIA

Om Luftens forendring

oc huses der vnder begribes, tagen aff de
Tingest som for ognen sees oc forfates,
oc huer Land Letteligen land affmerde
oc tilforn wijde: Hulden holder paa
alle Aar ret oc er vdi alle Land
gaffulig

¶

Tilsammen dragen

aff

Peder Jacobson Flemlos

paa Queen

¶¶¶

¶

Brentit paa Braniborg
Aff Hans Gaschit

Anno 1591.

मित्रोऽस विभवत्
स्मद्ब्रह्म लोकान्
मित्रोऽस विभवत् इति
ते द्वारा उत्तरादेव विभवत् एव
लोकोऽस विभवत् इति ते द्वारा
उत्तरादेव विभवत् इति ते द्वारा

प्रेषण्डात्पूर्व विभवत्
ते द्वारा उत्तरादेव विभवत् इति
प्रेषण्डात्पूर्व विभवत् इति ते द्वारा
उत्तरादेव विभवत् इति ते द्वारा

Den fromme Forstan-

dige oc Gunstige Lefer ynsker ieg
Peder Jacobson Flemlos
Lycke Sunndhed oc
Welsart.

Denne store Herlige oc widbe-
grebne Verde, Guds ypper-
lig oc sunnlig Skabning, vi-
der huilken forstaas den ho-
ye oc wide Himmel, met alle sine Pla-
neter oc Stierner, som der vdi forfattes
oc beweges, saa oc Jorden som gior
met det omsueffnede Hass en Klod, Oc
der hos alle de slags Leffuendes Diur, oc
huad andet der vdi, eller paa woxer oc
begribes, der til met Lussten, som
Himmel oc Jord imellem gaar, oc bo-
de atskiller oc sammenføger: Dette al-
sammen endog det dieles aff forstandi-
ge Philosophis i tuende parter, den ene
Ætherisk oc Himmelisk, den anden Ele-
wij mentarisk,

mentarist, vider huilden Jorden, Hassuet oc Lufften forstaes, som dog en ringe storhed haffuer met den anden, Wetheriff oc Wbegribelig part at vegne: Dog sigenel er disse tuende met hinanden saa forbunden, oc sammentegnet at denne viderste part aff Verde, er den offuerstis Influens undergiffuen, disligeste oc saa aff sig selff, huiss den anden land vere angenemt oc tilshoyelig vdi en bequem offuerens stemmelse indholder oc fraa sig giffuer. De Lufften er her vdi en medel oc redskab, formedelst huilden slige Naturlige operation oc influenter sammenfogis oc vdspredes, huilden i sig de Himmelste kraffter oc indgissuelser letteligen auumermer, oc den nem siden met Jorden oc Hassuet (huilke oc Lufften omfueffuer) gienem gaar, oc alle de Leffuedes Diur, som der tilhorer, oc hies der vdi oc offuen paa woxer, met deser, afficer oc beweger: At her vdaff icke allenist Lufften selff met mangfoldige Meteorsch impræssionibus de Himmelste kraffter

ter oc bewegelser findet oc annemer,
men den nemt ocsaa vdi Jorden oc Hass-
uet, oc blant alle det som der vnder begri-
bes, vdspreer oc tilsoyer, oc der vdass ocsaa
igien beueges.

Huor vdass det sfeer oc foraarsagis at
essterdi alle Diur oc Leffuendes Creatu-
re som er paa Jorden oc i Hassuit ere
Lufften undergiffuen, oc der off ocsaa
en stor part fodis oc wederquegis, at
de ocsaa de Himmelste operation fruc-
ter oc bewegelser, met Lufften annem-
mer, oc den nemt undergiffuer, saa at
de der vdass i deres sensibus oc befindel-
ser atskielligen forendres oc beweges,
stunden i en maade, vndertijden i en
anden, saa at de det tit oc offste forme-
dest vdwortes tegn tilsiende giffuer. Oc
det allermest sfeer i de Wformuſſſti-
ge Diur huilke oc mere end Men-
nissen off Lufften regeres oc forendres.
Thi Mennisten haffuer der foruden no-
get som hogre er vdi sig, huilcket bode de
Himmelste oc Elementariske influenzen

A iii offuer-

(V)

offuergaard, oc formedesst sin fornusst,
mangfoldig oc witteftige tanker oc idret-
ter, ide saa letteligen der vdaff foruand-
les oc beuges, som de Wfornusstige
Diur: dog somme Mennissen mere,
somme minder.

Wdi lige maade er det ocaa at for-
staan om Treer oc Brter, oc huses der
groer paa Jordens, thi det ocaa alham-
men haffuer sin opholdning oc weder-
quegelle aff Lufsten.

Derfor effterdi den rette Astrolo-
giscke Konst, huilden aff Solens, Maan-
uens, oc de andre fem Planeters, der
til met ocaa alle andre Stiermers Natur
oc egenskab, i deres vunderlige gang oc
bewegelser, deres influenzer oc krafftter
i den underste part aff Verden her paa
den Jordiske lyk raudsager, oc at tilforn
vide oc Preedicere attraaer oc forgiffuer,
et i sig siellf moget hoy, Saa at den
i mange synder offuergaard Mennissens
begribelse, oc er derfor ide endnu aff
nogen

nogen saa fuldkommeligen som det sig
burde paafunden, oc vdi en retwijz
widstab, foruden tuiffuel oc mangel til
veje bracht: Oc det for mange oc atfie-
lige Marsager Skyld, som her vilde blif-
ue forlangt at opregne. Der til met
om end stont saa var, at samme Konst
i sig hielss nochsom var paafunden:
Da er der dog icke uden saa Men-
nisser til, end ocaa blant de som Reg-
nes for Verde, huilde sig her vdi beslit-
ter, oc den grandgissueligen at Vere at-
traaer: Thi det er fornuoden at de ocaa
skulle haffue en grundelig forstand oc
widstab forst paa den Astronomiske
Konst, huilden Himmelens og den Himm-
melske Corps vunderlige Lob oc Besen
forkynder. Oc dette icke tilborligen
slee sand uden de ocaa i den Geo-
metriske oc Arithmetiske Konst vore noch-
som tilforn offnede. Met mogit andet
som der foruden tilhører, saa at Astrolo-
giā huilden Himmelens influenser oc bety-
delser

A iiiij delser

desser betracter grundeligen (saa wit som muligst er) at Vere oc forstaan, haffuer mere paa sig, end de som der met omgaat oc sig der for vdgiffuer, kunde sielss vide oc merde: Oc der som de wiste huor mogit der hørde til, oc huor dyb Konsten er i sig sielss, da bleff der icke saa mange Alma- uacher oc Practica Marligen vdgangen, oc i adskillige Land vdspræd, den nem sielss som sligt gier til spot, oc Konsten høf de Wforstandige til forac-tesse.

Da essterdi dette haffuer sig saaledis, oc er ydermere vist, end nogen kand seer end ochaa iblant dem nem som vdi lang tijd haffuer omgaet her met, merde oe tro kunde, moet mindre kunde de Wlerde oc den genen Mand aff samme Konst, huileden for dennem aldelis for-borgen er, haffue nogen vidslab, mytte oc gaffu.

Huor-

Huorhor den wijsse oc Wbegründ-
lige alle Creatures Skabere haffuer det
Saaledis forsmit oc skidet, at disse
vunderste oc Elementariske Creature
giffuer ocaa tegen fraa dem nem, aff huil-
de Mand land de Himmeliske influ-
enzer oc betydeninger som i Lufften
er for heender, letteligen afmerde oc
for øgen see, forind de kommer i deres
effecter oc vdførelser. Aff huilde ocaa
de Werdde, oc en huet land merde oc
forstaa huad forendring vdi Lufften
for haanden er, om de endslont aff den
rette Astrologiske Kunst ingen forstand
haffuer.

De effterdi denne widstab oc aff-
merdelse er icke alleniste lyftig oc sunck
i sig sielff, Men ocaa saare myttig
at vide oc forstaa for en Hufsfader, oc
de som Vandrer oc haffuer deres be-
stillinger til Lands oc Bands, oc for
Marsens grode oc atfieelig forendring
vdi Lufften huilde Mennisten ocaa

Av en

en part er vidergiffen, haffuer mange
idé alleinst blant de Verde, Men oc-
saa off dennem som i Bøglige Konster
idé studeret haffuer, sig her vdi beslit-
tet, at kunde bekomme nogen Experi-
menter oc Erfarenhed her paa.

De haffde vdi sonderlighed Høglofs-
sig ihulommelse Rønning Frederich,
stor Lost oc attraa til fligt at vijde oc
forfare, saa at hans Maiestat haffde
selsf mange styrker her vdi off Tongua-
rendis Paactning, naar hans Maiestat
wandrede, eller var vdi Jagt under
oben Himmel, merket oc forfaret: oc
paa det hans Maiestat end da yder-
mere her vdi kunde saa vidslab, be-
fol hans Maiestat for nogle Aar si-
den min Jucker Erlig oc Welby-
dige Mand Enge Brahe til Knud-
strup, hos huilken ieg var paa Queen,
noget lenger end vdi ti Aar oc Inser-
ueret hanom vdi de Astronomiske oc
Pyronomiske Konster, hanom (siger
ieg

ieg) besol Kongelige Maiestat at hand
vdaß sine Boger, oc egen forfaring,
stulle Skriffteligen forfatte oc sam-
menbrage, saa mange stunder oc Expe-
rimente hand funde her paa til vehe-
bringe, oc det siden hans Maiestat i en
Bog vdi sonderlighed sammen stres-
nit, laade bekomme. Oc effterdi for-
neffnde Tyge Brahe haffde mogit met
sin andre oc Høyre Studijs oc Idret-
ter at tage vare, saa at hand icke
noksom haffde stunder at vblede oc
sammenbrage det, huet disse Betyde-
ninger angaa: Paalagde hand der for
mig det at giore oc fuldkomme, oc
antwordet mig huet ass sine Boger der
til behoffuedes, oc huad andet hand
der vdi siell haffde forfarit, oc gaff
mig en Instruction oc undervisning
huorledis altingest var her vdi paa
det setteste oc beste at effterkomme.
Saa at ieg der vdoftuer paa en
temmelsig fort tijd, dog icke foruden
flyd

flyd oc vntag til sammen drog oc op-
strefß Hues i denne siden Bog forfattes,
om de forendrige som Skeer vdi Luff-
ten, huorledis Mand dem tilforn mer-
de oc forlynde land, enten vdi de
Himelske Corpor, eller Lufften, eller paa
Jordē oc vdi Haffuet, met Hues der un-
der forfattis bode Leffuendes Diur oc
Hues der paa oc vdi woxer. Huilset ar-
beid endog det sunnes lidet oc ringe,
ieg alligenel forseer mig til at land
bliffue mange bode Wedel oc Wedel
sont ganger om met Husholdning,
Jordens dyrdning oc affgrøde, Ban-
derslab oc Seglation, Jagt, Fisfery oc
andet Hues under den oben Himmel
vdrettis oc tracteris, icke til ringe myt-
te oc angememt welsbehag. For hues
Karsag shuld ocsaa forneffnde Tyge
Brahe haffuer tilsted, at samme siden
Bog maa vdi hans Tryfery paa
Brauiborg bliffue Premit huilsen
Hand der til sin Opera Astronomica
haffuer anrettit. Oc effterdi hand
lader

sader nu paa sin Papyr Molle, hui-
den hand der ocsaa paa Queen til sam-
me behoff haffuer beslottit oc an-
stifttit, berede Papyr vdi forraad til
samme Opera, vilde hand icke at hans
Bogtryder dis imellem skulle feriere oc
gange ordfelos, men lod hannem med-
ler tid tage dette lille Arbeit forheender,
det met Danske styl vdi huilden Tung-
maal det oc bestrefft er, at forserdige,
huermand som der til Lost haffuer til
nytte oc gaffu. Eftterdi forbemelte Høg-
lofslig i hukommelse Konglige Maiestat
var off denne Verden heden falset fo-
riid samme Bog, der den var skrifsteli-
gen forfattit, kunde blifue hans Maiestat
vnderdanigt offuer antwoordit.

De paa det dislettere oc bedre land
forstaats huad denne samme siden Bog
indholder, oc met huad ordning oc maade
det der vdi begrabis vil ieg hindis ind-
hold oc vddeling nu forteligen til-
siende giffue, oc siden siest vdi Bogen
tuende

tuende wittestigere Registere oc anteg-
nelser, paa huse Mand beger her udaff
at vide foreholde oc angiffue. Bedeudes
at den Gunstige oc fromme Veser
vil tage dette mit ringe Ar-
beid til taet.

Denne er en af de vigtigste og mest
værdifulde i landet, og da den er
værd at se, har jeg sat den her i
en form, som den kan ses i
en meget godt belyst værelse, og
den er ikke til at se i et mørkt
rum, da den ikke vil komme
til gode ved det.

Denne Bog Indholder i sig sex Parter.

Den Forste vdwisser tegen til Doe
oc klar Bæir: item til Regn oc Dug,
oc indholdis vdi tretten Capiteler oc
CCXXXV. Articler,

I den anden sindis Tegen til Guld
Frost, Sne, Hagel, Rimfrost, mord
Bærlig oc Doe. Hvidlen haffuer
otte Capiteler oc XXXIII. Articler.

Mid den tredie giffues tilsiende huar
vdaff Maud land forstan, naar det vil
Regne, eller Storme: Oc er delet i sin
Capiteler oc LXXI. Articler.

Den fjerde Lerer huorledis Maud
land wijsde naar det vil Torden, oc om
den tilskommendis Torden er Skadelig
eller ej, formedesst to Capiteler oc XVI.
Articler.

Den Fempte forkynder den tilskom-
mendis Jordssiel, ved en Capitel oc
XIII. Articler.

I den

I den Siette forholdis nogle gemen
styfer, aff huilke Mand i nogen maade
fand beslute, huorledis sig wil begiffue
det tilkommendis Aar met Korn
Begst oc affgrode, De met god
eller Dint Tid, oc endes met
to Capiteler oc XXIII.

Artidler.

Den første Partis første Capitel.

Tegen til tort oc Klar Wærligt
aff Solen.

I.

Eftersom Solen, synderlig i sin op og nedgang fører osse Tegen med sig, formedelst huilde, Mand det til kommende værlig nogenledes liende og vide Land.

II.

Dersore naar Solen er aldeles klar, reen og alleneste met sin egen Farffue beprydet, foruden Skyer, Mordhed, og all Madel vdi sin opgang, da fører hun wiist den Dag met sin Mat, herlig og klar frem.

III.

Oc gaar hun ned om affstenen, naturlige og ston klar wbehindret stinnendis, oc Himmelten er samme tid pur og reen, 3 foruden all waad Damp, og skyer (synderlige i Nedgang) da giffuer hun en

B

ston

ffon efftersylygndis Nat oc Dag.

III.

Disligeste naor der kommer nogle
4 rode syfer op, strax effter Solens sno-
ne oc flare Nedgang, da lossue de den
neste efftersylygndis Nat oc Dag at
vordeflare.

V.

Sees der nogle tynde oc rodaetige
5 syfer, sprædde vdi Solens Nedgang
om osstenen, da kommer oesaa det samme
wærligt som nu sagdis.

VI.

Vdi lige maade om nogle tynde
6 syfer, vdi Solens opgang om morgen-
genen, atfliellis formedelst Solens til-
kommenlæ, da vil flart wærligt icke seile
den Dag.

VII.

Naar der siumis en liden Taage om-
7 kring den op oc Nedstigenbis flare Sol,
da merder det flart wæir, om det er ret
Taage.

VIII.

8 Lader Solen sig see Ildrod, eller
lidet

libet Purpur farffuet vdi Nedgangen
efster Regn, da gaar den næste efftersyl-
gends Dag bort foruden Regn.

IX.

Maar den opstigendis Sol, foraa-
sager en Reguboffue mod Nedgangen
staændis, huilset fleer om Morge-⁹
nen, da giffuer hun it Tegen til suuct
wær, endog det heender sielden at der
land vndertijden komme en siden Flings
Regn.

X.

Seer Mand vdi Storms oc Regns
Tijd, Reguboffuer paa Himmelien, den
stund Solen er højt op, da tot¹⁰
Mand ide tuile, at Regnen vil sig io
forandre suart til flart værligt: Men
staar hand mod opgangen, da er det
vuist.

XI.

Hassuer Solen en smuk, fuldkom-
men, oc gantske heel krone paa, huildest
ide sonderbrydis naar him tagis off,¹¹
Men forswinder allewegne tillige, da
loffuer him deylig værligt.

Den første Partis andet Capitel.

Tegen til tort oc flart værligt aff
Maanen.

XII.

Mand skal slittige giffue act paa
Maanen, den tredie eller fierde Dag,
¹² for oc esster hand tendis, disligeste inod
oc esster hand blissuet fuld, oc vdi samme
Maade, naar hand vil mit imellem Ry
oc Nede, haade worde, oc haffuer
verit halff.

XIII.

Thi naar hand paa disse Tijder sfin
herlige blandt oc flat, foruden al opsti-
¹³gendifis Rog, Damp, Syster, oc au-
den saadan forhindring, da loffuer hand
wijselige smuet oc flart værligt.

XIII.

Er Maanen offuermaade huidactig
blandt, som spon Solff farffue inden i
¹⁴ Seden, met mogit spidze horn, da giff-
uer hand Tegen til Marhed.

XV. haffuer

XV.

Haffuer Maanen sorte Madel mit paa
sig, paa de Tijder som sagt er, da loffuer 15
hand flart waerligt, esster hand bliffuer
fuld.

XVI.

Staar der omkring Maanen vdi
en sunck iessu Sky, en enfoldig Ring, 16
huilden satc esster haanden forswindes
allewegne offuer alt tillige, saa at hand
ingenstedz brydis i det hand afgaar, da
merder hand Tijden at ville vorde for-
uden Regn oc Storm.

Den første Partis

trede Capitel.

Tegen til Tort oc flart waerligt
aff Stiernerne.

XVII.

Sees der huide eller robactige
Circfeller, omkring nogle aff Stierner-
ne om Natten, da wil der komme flart¹⁷
waerligt, som vndertijden forer Blest mit
sig.

XVIII.

Naar Stieruerne smudt sminedes
tiidre, ville de ocsaa giffue vidnusbyrd
¹⁸ til Lufstens Marhed, met Blest beblendet.

XIX.

Den Tract paa Himmelien, huil-
den Somme falde S. Jacobs vej, naer
¹⁹ hand er heilig huid oc bland, da stad-
fester hand det der offuenfor Loffniis.

XX.

De store oc Languarendes Cometet
²⁰ giffue mesten altijd sharp oc tor Lufst.

Den forste Partis fierde Capitel.

Tegen til tort oc Hart Bærligt
aff Lufsten.

XXI.

Lund om astten, aff Nor Himmel
21 foruden Torden, merder Nor Lufst, en-
dog der kommer sielden lidet Regn iblant
met blest.

XXII.

22 Huide Skyer, som Fiere, Flod,
eller

eller hvid vld, farendes vdsprædde i væirit
naar Solen er højt op, haffue klarhedz
begyndelse niet denmem.

XXIII.

Seer mand suaa Skjer alle weg-
ne at komme op ved Jorden, hulde strog 23
atfjells oc forsvinde, da er Mand wiss,
at Himmelten will giffue klar Luftt.

XXIII.

Naar Skjerne, vdi Regnens Tijd
stjells flug mere at, end de vare til forn, 24
synderlige mod den Side som væirit
kommer fra, da er der nogen forhaabning
til torvæir.

XXV.

Drifuis Skerne, formedesst
wæirit aff opgangen mod Nedgangen, 25
enten Morgen eller Aften, da lade de
gerne tor oc klar Luftt effter denmem,
synderlig naar Morgenstunden er kaal-
dactig om Sommieren.

XXVI.

Begynder det at blæse vdi stille Regn,
da vil Regnen suart forandre sig til 26
Torvæir.

XXVII.

Staar der en tyk Sky i haffued,
27 Ler anden Sted, mojen rotendes vid
Wandet, oc drager op i Lussten i styde
wiss, da folger der Torrewær snart
efster.

XXVIII.

Sees vdi waat værlig tynde Sler,
28 som er vdi Siderne oc Bredderne blægac-
tige, da wil Regnen snart satte sig, oc op
holde.

XXIX.

Morgens oc Aftens Regn, wil ofste
29 føre klart værligt strax efster sig.

XXX.

Spredis der en liden Taage at, vdi
30 Solens kaaldactig Opgang, oc Soer,
Kier, oc Enge roge om Morgenens, helst
vdi waaren oc Høsten, da giffuis inted
tilsiende imod det som sagt er.

XXXI.

Taage, som staar mogit nedertlig vd
31 met Biergene, eller paa Mårdken vd met
Jorden, merder oc det samme.

XXXII. All

XXXII.

All Taage, som ned slæs paa Jor-
den, oc drages icke op i Lufften, merker ^{at}
flart værligt.

XXXIII.

Naar Taage eller Mørde vdi været
staaendes, begynder at stiellis at, eller ^{at}
fortærer neden vdi aff Solen, da folger
der strax flart værligt efter.

XXXIV.

Vdi lige Maade betyder Minfrost
flar Lufft, naar hand far icke op i værit, ^{at}
men sneasftig, oc icke Isig nedfaller paa
Greß, Loff oc andet huad hand dræber.

XXXV.

Dug som falder fuldkommelig mo-
get enten morgen eller Aftnen, vdi huad ^{at}
som helst Mars Tijd det vere land, er
flar Lufftis visse forloffuer.

XXXVI.

En Lins steer eller Marhed, som under-
tiden mod Norden vdi waab værligt ^{at}
begyndes, er it Tegen, at den nerwerendis
Wæde vil wendes om til tørwær,
endog der staar Elver mod Sonden.

XXXVII.

Norden wœir giffuer mesten altijd
37 Mart Wærligt, met tot Lusjt.

Den förste Partis

Fempte Capitel.

Tegen til tort, Mart oc stille
Wærligt aff Bandet.

XXXVIII.

Staar der en Taage nedtryct som en
38 Palæs paa Hassued, Floder, Enge oc
andre waade oc Wandfulde Steder, da
folger der strax effter skont oc Mart Sol-
skin.

XXXIX.

Begynder det at Regne vdi nogen
39 Blest eller Storm, da vil samme bleffende
wœir sig suart facte oc stille.

Den förste Partis

Siette Capitel.

Tegen til tort oc Mart Wærligt
aff Jorden.

XL.

40 Siunis Lusften omfring toppen
aff

aff moget høye Vierge pur oc flar, da
forwinter Mand vist flart Wærligt.

XLI.

Naar loffuen vdi tænde sin^s bren-
der stille, foruden al spragen oc spretten,⁴¹
da er lufften beneiget til torwæir, om det
sæer end stont vdi waad værligt.

XLII.

Ræsne samlendes sig tilsammen i
skær, ligesom de vilde spille, flyndes⁴²
lenge i lufften, oc lidet klude oc strige,
ere vidnisbyrd til lufftens flarhed.

XLIII.

Naar Ræsne gabe oc henfe moget
mod Solen, oc sidde paa Træerne om⁴³
Morgenens, vdstrekendes deris vinger
oc fiedre, da gissuer de tilkiende, at luff-
ten vil worde tor oc flou.

XLIII.

Gissuer Bgle en glad oc lyftig
sang oc sind fra sig om Aßstenen, da⁴⁴
winter hun torwæir.

XLV.

Slowdusfrider vuaansige füngens⁴⁵
des

des vdi Storffuen, oc glenter flyvendes
højt op i Lufsten lægendet met huer an-
dre, merde smudt Wærligt.

XLVI.

Naar Afsstenbaerne flye mangfol-
digere til haabe om Afsstenen end de ere
waane, disligeste ocaa Tornbister giffue
sig ud off sine waansige bolige vdi tydere
florer end andre tijder, da fornemme de
at Wærlichen skider sig til skonhed.

XLVII.

Seer Mænd Tranerne vdi Skare
47 wiss at flyge tidendis, oc trygge hollen-
dis deris faas ordentlig frem, da maa
Mænd were wiss paa it smudt ynskelygt
Wærligt.

XLVIII.

Smaa Bluer eller Mygger, flyven-
des Mangfoldig om Afsstenen esster
48 Solens vndergang, vdi store haabe, lige
som pyramier eller kugeler hart ved Bor-
den, pleye at fore wisse tegen til torre
wær oc klar Lufst.

Den

Den første Partis

Siuende Capitel.

Tegen til Regn aff

Solen.

XLIX.

Vige som Solen giffuer tegen til tort
oc flart væir: saa udviss him ocsaa ofste, 1
formedelst hendis atfelliilige faruis sliin,
Straaler oc glanç, vdi den opstigende
reg, damp, eller Skyer forandrit, naar
der vil komme Regn eller andit brusinde
Wærligt.

L.

Thi naar Solens straaler eller glançer
staa igennem rødactige oc dundelbrune
Skyer, eller sliules aff dennem om 2
Morgenuen. Disligeste om asstenen naar
samme Straaler staa vdi sorte, tyde oc
ieffne eller flette skyer, maa mand for-
wente mordt Wærligt, Regn oc Blejt,
efster som Aars tiden oc Landens natur
oc temperament ere skidede.

LI.

Sidder Solen dybt inde i Himmelens
lige

lige som hun vaer intreykt i en mord
graa slyc vdi opgangen, oc somme aff
hindes Straaler stredc sig mordactig
z mod Sonden, oc somme mod Norden,
da merder hun enten regn eller Blest.

LII.

Naar Solen gaat op eller neder, oc
4 sumis gansse blæg, dum oc gulactig, vil
hun giffue hastig Regn.

LIII.

Ere den opgaangendis Sols straaler
5 omgiffue met en fort Sky, saa at de ere
ingenstedz flare, da gior de den Dag
ide mindre mystenet for Regn, end naar
mordblaau oc sortafkesfarffuit slyc bræde
sig wijt vd i opgangen met Dagfleren.

LIII.

Er der en blyfarffuit, mord eller rod-
actig ring om Solen, eller hoss hinde,
6 en eller flere Solusffue blegactig
farffuede, naer hun er uys opgangen,
eller vil strax gaa ned, da er der regn el-
ler Blest, oc undertijden begge flaes for
haanden.

En Solusff er, naer der staar en
moget

moget ieffn oc allevegne ens tyd oc tet
sly, ved den ene, eller flere sijder hoff
Solen, huilken annammer lige som it
Spegel Solens glans oc stin til sig,
saa det sunnes for Mennisklen, at vere
Solens billede oc effterlignelse.

Saadant sees oejaa somme sinde
hoff Maanen, oc sielden hoff de storste
stierner.

LV.

Gaar Solen rodspejtet op, da
tender Mand at det vil den Dag regne.

LVI.

De naar Solen omkringgissuis li-
ge vdi opgangen, eller strax der hoff met
nogle mørkebrune Slyer, oc værit er
til Sonden, da kommer, der regn, oc
Stormt. De dismer Solens blæshed
fordundlis, distor blifuer Bærligit.

LVII.

Om Solens Straaler, sunnes i op-
gangen oc nedgangen, at vorde dumme
oc

oc tyde, oc ere omfring giffue vdi rings-
9 wiss met sorte Skyer, da vil regnen
worde gengse vdi nogle Dage.

LVIII.

Naar der gaan en siden Sky op for
10 Solen om Morgen, effter huilden
Solen kommer niet atskillige farffue, da
maa Mand weente hastig Regn.

LIX.

Om Solen skyder eller vdspræder
fine Straaler offuet Jorden, for sin op-
gang, noget tydere end de pleie at were,
11 da skal Mand ikke forglemme regn eller
Blest at were nær.

De der som hun breder dennem saa-
danne i meer oc meer ud effter sin op-
gang, da er Mand end da wissere paa
Regn.

LX.

Naar nogle tyde Skyer formorde
Solen vdi op oc Nedgangen, oc hindes
12 Straaler spreer sig allewegne ud iblant
dennem, da tor Mand ikke tuile paa
Regn eller Blest.

LXI. Seer

LXI.

Seer Mand Solen den hele Dag,
eller den storste del aff dagen, igennem
waad taag, eller graaactig oc iessue skyer,¹³
lige som det vore en Nod eller fugle, da
er det vist, at Himmelten truer met regn.

LXII.

Sees en fort Irone eller ring, eller oc 14
flece om Solen, da merde de enten en
ret Winters natur formedelst regn, eller
anden wæde at vere vdi lufsten, eller en
gruelig stormt.

LXIII.

Solen om Morgenem vandblaau,
betyder regn, ildrod Blest, sonderlig 15
østen.

Men blandis det rode met mædel,
da vil Blest oc Regn under hinanden
Stormme.

LXIII.

Gaar der en tyk taag sky op for Sol-¹⁶
ten aarle, da giffuer hun regn.

Disligeste oc saa, stiger Saadan sky
op aff Hassuet, oc ingen weir er hinde
imod, eller hun toffuer lenge hoss toppene

aff høye Vierge, Skosse, Kilder, Sivet
eller Gloder, da gior hun det samme.

LXV.

Staaer der rode eller blyfarffuede
17 skyer (huilke Sol vifjue kaldis) son-
den eller norden fra Solen, naat hun er
i opgangen, eller vil gaa ned, da er der
stormendis regn vist at foruente.

LXVI.

Gaar Solen dum op for nogle tyde
18 skyer, huilke sunnes at haffue huler
somme stedz, lige som vinduer, eller oc
Solen sunnis at vere atskild, oc hendis
straaler dumactige vdspræde, da gissuer
hum tilsiende at lussten redet sig til regn.

LXVII.

Sunnis Solen vdi sun opgang min-
19 dre end hun plejer, eller hun skulles i en
blyfarffuede Sky naat hun gaar ned,
eller nær mod Nedgangen, dog saa at
hun gaar skulst ned, da merder hun regn
snart vdi samme etgu.

LXVIII.

Naar lussten sunnis fuld off reg oc
20 pulsuer, oc holder Solen lenge dum

oc

oc mord, formedesst en souden vinds natur oc temperament vdi væxit, da er det it tegen til regn.

LXIX.

Drifuer Solen for sig, naar hun gaaer op, nogle opvogendes gronaactige Slyer, eller hun haffuer wordentlige oc blege straaler, refendes dennem vd fra sig atsprædde i skyerne, oc et der til met omkringisffen met en fort forquin-dendis rand, da er hun regnens vijsse for-kunder.

LXX.

Kommer der met Solens oppgang en meget blæg, heel, oc gantfle Sky, 22 foruden al mangel i Cirkel vis vd met Jorden, da loffuer hun regn.

LXXI.

Vdi lige maade er luftten geneget til regn, naar der gaar en wanfuld Sky, 23 for Solen mod hindes nedgang, sli-lendis hinde, lige som hun bleff slet borte for hun undergaar.

LXXII.

Kommer der nogle sortactige purpur farffuit skyer, som snart opkomme oc for-

ij

(19)

suinde

finnde igien for Solens opgang, eller
strax der efter, da giffue de tegen til sagt
regn. Men ere de moget tyke met no-
gen blyfarsfuer iblant, da kommer der
stor regn.

LXXIII.

Gaar Solen op vnaanlig stund
25 met en quel, eller brunactig Sky, da fører
hun tegen til waat værligt.

LXXIII.

Følge der nogle mordblege eller vand-
26 farffuede slyer, efter den Hldrode Sols
nedgang, da merde de regn eller vfladig
Wærligt.

LXXV.

Naar Solen vdi opgangen, eller idet
27 langt der fra, fører en mordeligere hede
vdi mordt værligt med sig, end mor-
gen stunden oc Aars tijden giffue funde,
kommer der strax ingen Blæst, saa er det
tegen til regn eller torden, sonderlig vdi
Waaren oc Hosten.

LXXVI.

Somis der nogen rødhed vdi So-
28 lens opgang, met mordelig eller bly-
farsfue

farffue blandit, da bemerdis det samme,
synderlig om der er vdi værit nogen
vnaaelig warmme.

LXXVII.

Gaar Solen vnaaelig dum op, foruden hindis fulde oe trinde Kretis sfin,
da vil hun føre regn eller mord værlig 29
met sig.

Eller oc hindis Centrum oc middelste
sted oc punct, sumes foruden straaler,
sfin oc glans, da merder hun oc noget
faabant.

LXXVIII.

Naar Solen drager nogle sorte flyer 30
met sig i nedgange, eller om hun spræder
ingen flor men blaeg sfin fra sig, naar
hun vil strax komme offuen Jorden om
morgenene, da giffuer hun tilskiende,
regnen idé at vere langt borte.

LXXIX.

Saa tijdt som Månd seer, at der gaar 31
en sort oc tydactig fly ned for Solen
om astenen, oc straalerne flyde sig slæsst
vd aff hindis kryb, somme hid, somme
did, da maa mand vere viiss paa regn.

6 iiij LXXX. Der
(21)

LXXX.

Der som Solen sunnes store, end
32 som him ellers pleyer i hindis op oc ned-
gang, oc waerit er sonden oc mordfægtig,
da giffuer him tegen til regn, sonderlig
om det er hen vid den tijd, der Dag oc
Nat ere ens lange.

LXXXI.

Sol vifflue højj Solen, huilde ere
33 naar der sunnes lige som der vaare flere
Sole paa Himmel, som sagt er, bære oc
fande vidnißbyrd om regn oc blest, som
tilforn er om talet.

LXXXII.

Thi naar de staa mod Sonden fra
34 Solen, bemærke de meenlige stor regn
eller Sne, effter som Marsens tijd tilhiger.

LXXXIII.

Tager Solen en vand farffuit quel
35 Strone paa, for end him gaar ned om
afstenen, da vil him suart forandre lufften
til regn eller anden fructighed, effter som
den nærværende Mars tijd tilhiger.

LXXXIII.

Naar Sol oc waer samblis om dagen,
ville

ville disse forscrifne regn tegen, benijse
huad de haffue tilform loffuit, om det er
ide stont begynt at komme.

Den første Partis

Ottende Capitel.

Tegen til Regn aff

Maanen.

LXXXV.

Mand bor lige saa her, som offuen-
forn sagt er vdi det andet Capitel, met
flyd at acte, huordan Maanen stider ³⁷
sig den tredie eller fjerde Dag før oc
efter Nyet begyndis, disligeste vdi hans
opfyldelis oc halffuefflins tijder.

LXXXVI.

Thi naar hand er paa fornemnde
tijder blæg, brun, lidet blaa eller gron-³⁸
actig, da merder hand regn oc storm.

LXXXVII.

De der som Maanen suntes paa sam-
me tijder at vere hoffuen, dum oc mord,
oc begge hans spize ere lige som de for-³⁹
suunde, da gissuet hand tilsiende, at luff-
ten sambler vediske sammen til regn.

C iiiij LXXXVIII. Men

LXXXVIII.

Men sunnis hans offuerste Spis, at
40 haffue sorte Spette eller madel, da
kommer der regn i de forste Dage ubi
Maaneden.

LXXXIX.

Oc sees hans horn forbemelte tijder,
41 at vere tydere oc storre, end de ellers
yltje, oc er ide saa dyb eller hul mit ubi,
som hans waane vblressuer, da loffuer
hand waadt Wærligt.

XC.

Et det sonden wæir naar Maanen
42 sees forst paa tridie dag, da kommer der
regn hen vid den fierde Dag.

XCI.

Naar Mland seer Maanen moet
43 mord aslefarrfuit, da maa Mland vere
viss paa, at lussten samler asfiellig damp
sammen, formedelst huilken wæiret vil
mit regn eller andet faadant bruse.

XCII.

Sees ide Maanen for end paa
44 den fierde dag, oc det er sonden wæir, da
vil hand giffue it Winters wærligt mit
regn

Regn oc andet, mestre delen den gautſſe
Maanen. Sonderlig om ingen aff de
forberorde Sager vdi det andet Capitel
ſtaa der imod.

XCIII.

Haffuer Maanen vuauſige mordē⁴⁵
oc groſſue ſpiſe, naaſ hand ſees forſt,
da truer hand met regn oc gruelig ſtorm,
den gautſſe Maanet igemem.

XCIII.

Oc er hand ieffuſort baade bag paa,
oc inden i bugten eller ſedten, da moa⁴⁶
Mand vere viſſ paa regn.

XCV.

Seer Mand vdi begge fortærſtiffte,
at den halffue Maanens ſinſe kreg, oc
den hele kreg vdi fuldmaanit, er mordē⁴⁷
blæg oc fortactig, da er det beſtrycten-
dis, at der vil komme gruelig flor regn.

XCVI.

Wijſe Maanen ſin ene ſpiſ moget
oprictigere, end den anden, met blyſfarſſue⁴⁸
ſfinendis, naaſ hand er tre Dag gam-
mel, da loſſuer hand Regn den neste
effterſølgendes ugge. De vndertijden

den største part aff den hele Maanet.

XCVII.

Kommer icke den my Maane frem til
49 sume (fra Solen) paa sin waalige tijd,
oc vdi sin rette stik oc maade, eller hand
forarbeider en sly sammen, som sunnis at
haffue blyfarffuede huel paa sig, da maa
mand vente regn, uden det et stor Blest.

XCVIII.

Maanen vil meenlige loffue regn,
50 Naar hand paa forsagde tijder sunnis
Castanebrun.

XCIX.

Sunnis Maanens sfin oc glans,
51 at gnistre mod Alverne om Natten, naar
mand roer vdi Siven, da vide de Si-
farne Yold, at det vil snart regne.

C.

Ere straalerne, som Maanen synder
52 fra sig ned mod Jorden, dumme, grof-
ue, oc sorte vdi sonden weir, da gissue
de tegen til regn.

CI.

Om en atffellige farffuit ring, icke
53 mogit gennemstig, noget nær som en
regnbosse

regnbosse eller en anden fligt, staar omkring Maanen om Matten, da forandrer luftten sig til hastig regn oc Blæst. Den som Maanen gaar ud mod syden fra Ecliptica eller Solens gang, da slæfslis regn tegenet dismeer.

CII.

Sees Maanen paa de tijder som sagt er, at vere foruden spise, eller vdi deris sted 51 to smaa stompede Madde, da truer hand met it regnurit oc vinters værligt.

CIII.

Naar den Mørde oc vlinse part aff Maanen, er met rød, gronactig oc mordtblæg farffuer beprydet, da merket hand offte, at der er hastig regn eller weldig storm forhaanden, oc undertiden begge.

CIII.

Mange cirtfeler effter hinanden, paa atfjellige tijder omkring Maanen, huelde alle forandris til sorte eller brune skyer, paamunde at Mand maa frygte, for hastig oc mogit offuerslødig regn.

CV.

En rund plan eller cirdel, staendes 57 fet

tet om Maanen met rød, blaaactig eller
møgit mørdblæg farffue, oc Himmelnen
er ellers klar, merder Lufsten at vere
tilbørlig til regn.

Se det som der kommer endnu en eller
flere, da er deris vđretning store, thi
diss fler oc sortere de ere, diss hastigere
oc store Regn oc Storm merde de.

CVI.

Sees der mange falske Maaner,
58 hoff Maanen om Natten, sonderlig
mod Sonden fra hanum, da true de
met stor oc offuerflodig væde.

CVII.

En Regnbosse tuert offuer fra
59 Maanen om Natten, gissuer tilsiende,
at værligt vil vorde vstdig, oc vndertiden
Langnarendes væir met væde
oc storm.

Den første Partis

Niende Capitel.

Tegen til Regn aff Stierner
oc Planeter.

CVIII. Staar

CVIII.

Staar der Kroner eller cirkeler omkring Planeterne, eller om de andre 60 største og linsisteste stjerner, som ere sorte, blaa, rode eller grønactige, da loffue de regn.

CIX.

De ere Stjernerne vdi denuem selff dumme, giffuendes it tydt oc mordet 61 sfin fra denuem, da stadfeste de det samme.

CX.

De smaa stjerner vdi krabbens tegen, (præsepe & aselli) sumes de vdi klart værligt tyde, dumme, eller oc en lidet sty giffuer denuem en fremmed farffue, da betyde de regn, oc en Vinters natur vdi Quæsten, ejster som Marsens tijd er til. De der som den sonderste asellus sumes, merder det regn met sonden væir. Men sumes den nordeste, da kommer der sue eller hagel met Norden væir.

CXI.

Sees der saa stjerner paa Himmelens om

om Natten, oc skyerne ere ide Marhage der til, da er regn eller anden væde forhaanden. Thi den waade damp, aff huilken Regnen forarsagis, stiger op emellem oss oc Stiernerne, saa at der kand ide mange oss dennem sees, uden de ere flux store.

Den første Partis

Tiende Capitel.

Tegen til Regn oss
Lufften.

CXII.

De rode eller mørkebrune skyer, huilke
er for Solen om Morgenens opgaa, pleje
meenlige at haaffue visse bud met dennem
til regn, om Marhens tijd kommer der
met ossuer eens.

CXIII.

Maar mand seer vandsarffuede, eller
redactige grove skyer, som kædede eller
hele voldfætte, mangfoldige lobe oss son-
den eller østen, da maa mand vente regn
enten tre Dage, eller vid den tijd.

CXIII. Staar

CXIII.

Staaer der mange flyer iessnu met
Jorden, oc de ere sorte vnder til (endog ^{ga}
de ere rosen rode offuen paa) da merde
de fuctighed.

CXV.

Westeren alle flyer, som driffue off ⁶⁷
Sonden mod Norden, bere Regnens
budskaff.

CXVI.

Sorte oc tyde flyer, huilde gaa op ⁶⁸
aff den eygen, som wærit kommer fra,
dis sortere de ere met iessnu fort farffue, oc
dis videre de vdbrede dennem met wærit,
io vissere giffue de regn, den som stor oc
languarendis vil worde.

CXVII.

Røbætig blyfarffuede flyer, som fra al- ⁶⁹
le siderne saa mangfoldige komme nær vid
Jorden, at de forste kunde neppe vige for
de eftter fylgandes, giffue tilliende, at wæri-
rit vil suart giffue uogen fuctighed fra sig.

CXVIII.

Mand maa vel giffue act paa ⁷⁰
de Flyer, som hunes vdi Lufften
moget

meget grone, thi de haffue offuerflodig
vand vdi dennem, oc ville meenlige
giffue hastig vandsald, huilset koldes
almendelige Wolden brudj.

CXIX.

Staar der en taage eller morden ne-
71 den vdi wœirit, gaar effter haanden op
at, da vil det komme igen formedesst
regn.

CXX.

Tyk morden staaendis alleugne
72 i wœirit, vdsproed den ganske Dag, vd-
vijs at Himmelen sambler waade skyer
sammen, aff huilse kand komme regn,
mest vdi sondensang wœir.

CXXI.

Sact wœir, som vender sig offte
73 hid oc did, dog mestre delen aff Sonden
oc mord Himmel, pleier offte at vere
regnuens visse bud.

CXXII.

De hastige Ilinge, huilse huirreltin-
74 de almendelige koldis, ocsaa hastige
komme rund omfring lobendes, at de
tage undertijden niet dennent stoff, straa,
smaa

smaa træ oc andre saadanne letfærdige
tingeste, ere altijd regnens visse forløbe-
re, om de komme noget mangfoldige.

CXXIII.

Fornemmer mand Lufstens sharp-
hed, at foruilde, naar Norden twær 75
blæs, sidst vdi Hosten, om Vinteren,
oc forst i Waaren, oc væirit vender sig
til it andet Hjorne met mordhed, da man
mand foruente Regn eller Sne.

CXXIV.

Torden fører strax regn met sig, vdi 76
Waaren oc Sommeren, huilstet ocsaa
mangfoldig sumid om høsten, undertij-
den gor.

CXXV.

Tordener det meer vdi fornaret, 77
Sommerens begyndelse oc Hosten, end
det linner, da er der it brusende oc Bir-
ters værlig at foruente.

De disunter det tordener off sorte
skyer, disunter foruges værligens hastig-
hed.

CXXVI.

Seer mand vdi klart værligt mögen 78

Siunid mod Sonden, enten Dag eller
Nat, da vil det regne om anden Dagen,
om Aars tijden staar het icke mod.

CXXVII.

Mogit siunid om Morgenene, Aff-
79 tenen oc Natten, met mange mørde
skyer vdi væirrit, loffuer vijs regn.

CXXVIII.

Kommer der effter sunuet oc blart
soværligt en Regenboffue i væirrit, met
mange sorte skyer vdi luftten, da varet
regnen vijs vdi nogle Dage der effter.

CXXIX.

Skin der en Regenboffue mod op-
si gangen vdi luftten, naar Solen vil gaa
ned, oc Aars tijden det taale kand, da vil
der komme torden eller regn, sonderlig
om hand er to dobbilt eller oc mange
dobbilt.

CXXX.

Men staar der en Regenboffue, huor
80 det vere kand om Dagen, oc væirrit er
formedelst skyer nogensteds formordit,
da giffuer hand strax nogen Regn, lidet
eller

eller mogit eſſter som værligtit haffuer tilforn værit. (Thi hand merker eſſter klart væir, regn, oc eſſter langvarendis regn, klart værligt.)

CXXXI.

Seer manb fuldkomne regnboffuer,
at staa idelige oc lenge, sonderlig mod op-
gangen, da vil Lufstens klarhed vendis
om til mørk Regnvæir, oc stille væir
til brusende storm.

CXXXII.

Huiledit land očaa forstaais om de
Regnboffuer, som staa undertiden om
Natten tuert offuer fra Maanen. Som
i den CVII. Artidel er sagt.

CXXXIII.

Oc der som rimfrosten far op i Luff-
ten, oc icke giffuer sig ned paa Jordens, da
kommer hand gerne igen vid Regn el-
ler anden fuct.

CXXXIII.

Men Regner det om Vinteren oc
frijs til 3s. Hvor det falder, da er
Lufsten forandrit til væde formedesit
Regn, toe eller andet saadant.

D ij CXXXV. Lenge
(35)

CXXXV.

Lenge staendis soudent wæir, endis
meenlig met regn, oc dislenger oc haars-
87 der det bloes, distore oc languarigere
Regn [vis] det gissue.

CXXXVI.

Efter languorendis oc offuermaa-
88 dig stor hede oc torfe, vil almindeligen
gerne folge mangfoldig oc languoren-
dis regn oc wæde.

Den første Partis

Eljste Capitel.

Tegen til Regn aß Wandet.

CXXXVII.

Falder der ingen Dug om Natten
89 paa de tijder oc steder, som hand plejer
at komme, oc ingen Blæst fortærer
hammen (synderlig hen ved fuldmaanens
tijd) da kommer der suart regn effter,
oc undertijden Blæst.

CXXXVIII.

90 Huidactige regndraaber, som giøre
store

store oc vide bobler, naat dc falde, merde
languarendis wæde, oc staa de lenge,
da kommer der hastig regn.

CXXXIX.

Huedsonthelst tijd regnen begynder 91
mogit fact oc forogis saa esster haanden
imeer oc meer, da bliffuer hand store oc
languarer end naat hand begynder
hastig.

CXL.

Naar hastig regn toris heden paa 92
Jorden foruden blest, suavere end hand
plejer at giore, da giffuer hand tilsiende,
at der vil komme waat wærlig niet hastig
Regn.

CXLI.

Wand som stille staa, bliffue de war-
me imod deres waane foruden Sol- 93
ffin, da true de mod stor regn, endeg
hand ide kommer altijd strax.

CXLII.

Seer mand vdi Binteren i sterf
frost, at huzegele, sine eller rimfrost, he- 94
gynde lige som de ville smeltes. De kleder
som ere bliffue frostne vde, blodne lidet,

oc Solsslin eller dagmeen giffue ingen
Waerage der tis, da haffuer mand it Reg-
nens Tegen.

CXLIII.

Naar der nogle Dage esster hin an-
95 den, fester sig oc henger lidet dugactig
suet paa slette tingeste, som kunde vere,
wegge, tree, Zern, glas oc anden saa-
dant foruden wegen bitterlig Waerage,
da er der Regn at foruente inden en sta-
det tijd.

CXLIII.

Brufer oc linder haffuit vwaansig
96 vdi stille wærligt, da betyder det offste
Regn, endog blæsten blifuer ide vdi.

CXLV.

Spræis haffens ston oc fræe imod
97 sin meensig waane, oc Kilder oc Gloder
hastige waarsagelige (for Menighens
vidskaff) vdtore, da ville de suart fyl-
des igen met stor oc megen Regn, som
haffuer blæst met sig, endog hand toff-
uer stunden lidet.

CXLVI.

98 Naar froerne wordenlig oc offuer
maade

maade huarde oc tyde (vnderlagen den
forste tijd de dette begynde paa, vdi for-
aarit) da foruenme de, at Regnen er
forhaanden.

CXLVII.

Der som Skeelfiss feste dennem vid
Stene, oc Krabber oc Krebs tage smaa 99
orstene vdi deris Mund oc tangfodder
(huliske de pleye at satte met) oc befeste
dennem met sand, da besrykte de for den
stormendis Regn.

[CXLVIII.]

De der som somme Krebs frybe vdass
det vand, som de ellers pleye at lessne 100
vdi, da vente de Regn oc storm.

CXLIX.

Springe Fissene tijt oc offste offuer
wandit vdi snart werligt, lige som de vil- 101
le giffue dennem op i Luffsten, da springe
de imod den noernuerendis tilkom-
mende Regn, som forhaanden
er, begierendes at hand
vil snart komme.

Den første Partis

Tolffte Capitel.

Tegen til Regn aff Jorden oc aff
de Tingeste, som paa Jor-
den findes.

CL.

Der findes sounte stedz høye Bier-
102 ge, huilde naar de roge, eller der staar
en tyd taage offuen paa deris toppe, da
vil der foruden tuil suart sounte regn.

CLL.

De naar saadanne høye Bierge,
103 Skoffue eller Tornie, sunes i lufften lige
som de vare blegere, oc blaamordere,
end de pleje at vere, da er der Regn at
foruente.

CLII.

Hører Maud ocaa høye Bierge eller
104 Skoffue, at siude vvaansige, da fryster
Maud for stor Regn met storm bru-
fende.

CLIII.

105 Oc der som Saltroffue aff træ, vdi
huilde

hvitte krod saltis, begynde at suedis, oc
Saltit opp sig self begynder at smeltes
vdi Karue, som det foruaris, da gissue
de vidnuisbyrd til Regn.

CLIII.

Om Dlen vdi nogen brendendis
lampe eller hindis loffue, forinden all 106
naturlig Aarsag, spretter eller knistrer
oste oc vivaansige, lige som der var kom-
mit wund vdi, da er regnen suart tilfont-
mendis.

CLV.

Naar Alden vil nodig tendis, oc ilde
brender, oc mand seer ingen Aarsage der 107
til. Stem naar der woxer nogit hart oc
storpactig tingeste paa de brendendis
linje brande i sinjene, da vil waerlighit
forandre sig til woede.

CLVI.

Brende sinfene dumme om Matten oc
stille dennem lige som de ville slaagne oc 108
vdgaa, disligest oc saa deris Straaler
gaa dumme oc stumpede vd fra dennem,
endog der findes ingen Aarsage vdi

linjene der til, da er der Regn oc vinter-
tiden storm forhaanden.

CLVII.

Sjælne der en krone met atfæellige
100 farffue, som vdi en Regubosse omkring
brendendis Lius om Ratten, oc deris
øjene som det seer, ere huerden aff dræ-
denskaff, eller anden unaturlig stade for-
hindret, da temperatis oc vendis Luff-
ten til fuctighed.

CLVIII.

Naar Ilden spreter oc gnistrer, en-
110 dog hand er offuerlagt med asfe, eller
asfen klumpes, oc falder snart i stykker
foruden all Marhage, eller det falder si-
den asfe paa fusilden, da er mand wijss
paa Regn, oc vinterstiden storm.

CLIX.

Der som Ilden blegger, oc sprager
111 oc spruder, naar weden eller anden vd-
uortis tingeste gissuer ingen Marhage der
til. Eller oc der sloet vuaalige mange
gloendes gnistrer, lige som Ild stoss aff
fusild, da gissuis der tilsiende fuctighed
ad vere snart ad foruente.

CLX. Slaagnær

CLX.

Slaagnet Ilden eller loffuen obi
Slorstenen eller fyrestedit foruden nogen 112
vitterlig Alarhage. Oc rogen for icke saa
slig vd at Slorstenen eller andre roggab,
som hand ellers pleyer, oc ingen blaest eller
storm holder hannem inde, da er Reguen
icke langt borte. CLXI.

Om det mireler, knager eller broler
hust i Marchen oc Luffsten, oc der for 113
nemmes ingen Alarhage der til, da horis
der it wijs tegen til stormendes Regn.

CLXII.

Naar Heden om waaren, Sommeren el-
ler Hosten faller hastigere oc heftigere en 114
Dag end de andre, baade paa Men-
nisse oc queg, da siger sold at Heden
priger mod en Regn.

CLXIII.

Hores Klosterne langt oc lydeligere
end de waane ere, da stadsfeste de regnens 115
tegen, om weirit tuert imod sonden ble-
sende, det icke forhindrer.

CLXIII.

Naar Spindelueffuen driffuer i luffsten 116
oc

oc flyer naaget aff trene oc anden vegst,
huilde sunnis at funde lignis vid Dun.

De Goden falder vdi Skarsteine eller
anden stedz huor hun henger, forniden
wiss Alarfage, da vor mand icke tuile, at
der vil io komme waade dage met bru-
sende værligt, huildet foruges met son-
densfang vind.

CLXV.

Der som strengene paa strengeleg
117 vwaanlige oc foruden Alarfage springe
sonder.

Disligeste Dore oc andre haadanne
sydeller lade dennem wandslelige op
oc tillude, end de ellers gøre, da giffue de
obenbarlige tilsiende, at lufften sambler
fuet oc regn sammen.

CLXVI.

Naar leir bæler, slotninger oc anden
118 haadan bond, fortæs oc stedes mod de-
res natur oc stid.

Disligeste log paa hoßer oc budiser in-
drages oc sneffres.

De mand findet den yderste hud i au-
sictet offuermaade at toris, da be-
merdfis

merdiss der ved det samme som tilhorn.

CLXVII.

Om tote loff aff træerne, stoff,
smaa straa, oc andit faadant blæs høstig 119
op i wœrit i huiretruindz wijss, da samle
de Regnen vidnißbyrd sammen, huilæ
stadfætis met honden wœit.

CLXVIII.

Vueler mand de blomstrendes Enge,
eller Hassuer lenger borte, end waanligt 120
er vdi flott wœrligt, da maa mand vent-
te det samme, som mi sagt er.

CLXIX.

Dissligeste den vrt, Trifolium odora-
tum (Sintijder kældet) som er tor foruarit 121
i it hus eller stussue, naat hun begynder
medeligen at foruge sin høde luct, da vd-
hender hun regnens visse bid.

CLXX.

Tagis ocaa den skarpe Tidstels sto-
re hoffuit op, naat det er fuldwogit paa 122
Ageren, oc hengis paa it lofft eller andit
tort sted, oc det der aff sig selff tilludis
oc sammen dragis, lige som det toge en
anden slabning paa, da seer det for-
medelst

medelst hindis natursig egenklass, som
vil beware hinder for den vijfe tilkom-
mendis Regn.

CLXXI.

De ledemoder som haffue verit stodt
123 off lede, brodne, eller vdi anden maade
meigt slad, disligeste ocaa gamle Saar,
naar de begynde formedelst en fornyhede
Pine oc Smerte at tuinge Holdt, for-
den uogen vidklass Alrsage, som da
forst saadant opueder, da giffue de vdass
gamel forhorenhed tilsiende, at Regn oc
storm ville geste dennem.

CLXXII.

De der haffue gamel hoffuitverd,
124 vdi det heele eller halffue hoffuit, eller oc
werf i lederne, som funde vere heender,
Hofft, Ine oc fodderne, huilide der
formenskis, oc forogis igen paa sine
tijder. Naar de forneme dennem at plages
haardere, end de pleye, eller pinen kommer
for sin tijd, da vide de vel, at der er Regn
oc wuerit forhaanden. Om de haffue ide
selff forseet dennem oc werit Alrsage til
saadan fornyhede eller formeerede werf.

CLXXIII. Fugle

CLXXXIII.

Fugle, som waane ere at leſſne paa eller
omfring ver, ſlye vdi ſtore haabetal mit 125
oppaa Mardene mod Regn oc storm.

CLXXXIII.

Raar fulle som boe hoff ſoer eller Naer, 126
ſobe idelige mange tilſammen, vdi wandet
buendes met hoffnedit, oc laſte vand
paa denuem, oc ſunes at legge stor vind
paa at toe denuem, da er Regnen iſe
lang borte.

CLXXV.

Der font Fulene, huilde i tre byg-
ge, ſomme mange vdi haabe tal, hien 127
til deres Reer, for deres bestembde tijder,
da wente de Regn strax.

CLXXVI.

Oc wand fulle som forlaade deris
waanlige wand, oc ſidde oc pille denuem 128
paa landit vdm̄t wandene, bere wiſſe
vidniſſbyrd om den tillommendis Regn.

CLXXVII.

Gal hanen ofſte om Aſſtenen, strax 129
efter Sol gaar ned, eller forſt i Natten,
da

da vdraaber hand regnens budskaff.

CLXXVIII.

Naar Ryllinge, oc dißligeste hauer oc ho-
130 ner, oc der til met andre Fule, idelige plo-
de, pille, oc fratte dennem met deres nebb
oc Kloer, oc der foruden ligge oc strabe, oc
bla met vingerne vdi den loß strabede
Jord oc sand, dem der met betyngendes,
da fornemme de regnen at vere nær.

CLXXIX.

Elye houſene fulde ned om Morgenem,
131 eller de lobe hastige om dagen heden til
en sted som icke sand regne eller dripppe
paa dennem. Eller oc de lobe vvaanlige
ind i deres egit huss. Der til met om de
foume tijdligere fraa de steder, som de
foge deris føde paa, end de waane ere,
oc giffue dennem ind i sfin, da vente de
regn der stor er, eller om det da regner,
regn en at bliffue languarendis.

CLXXX.

Oc der som houen icke gaar i sfin,
132 naor det regner, men filter sig op, oc
gaar ud om sin føde, huor hun den finde
sand,

fand, da haabis hund icke suart ende van
Reguen.

CLXXXI.

Naar Paafjungle strige offte oc offuer 133
maade siudelig om Matten, mere end de
ellers giore, da foruenme de reguen at
vil komme.

CLXXXII.

De Enderne, der som de vdi flart 134
waerligt samle sig vdi hobe, oc flye den en
offuer den anden, met en vivaantsig two-
sighed oc strigen (om de icke foge eller
leder effter hin anden, da er der Regn
eller storm forhaanden).

CLXXXIII.

Slynde Gessene dennem hastelige
vd at Morden, til gresset, vivaantsige 135
strigendes, oc slaa oc plasse offuer-
maade vdi wandit met deres vinger,
dyppendes dennem gerne der vdi, oc bul-
dte oc bange, ledendes mangfoldige
mogit imod deres waane, da forlynde
de Regn, om de haffue icke forlenge
tilsorn werit luet fra wandit.

& CLXXXIII. Flye
(49)

CLXXXIII.

Flyge Tranerne højt, oc deris blang ho-
136 vis idelige oc offste megit blar oc sindendes,
da raabe de til deres formund, at hand skal
hastelige stonde sig frem ad, forend, den
stormendis Regn kommer, som er da ide
langt borte.

CLXXXV.

Her foruden skal Mand ocaa acte
137 Tranerne, naat de flye aff dybe dale,
holdendes deres fluet lag oc fleff, oc offste
komme igen til den sted, som de tilform
affloge, da foruente de strax en waad
oc Winterlig bruende storm.

CLXXXVI.

Naar Swalen flyer offste offuer
138 Kierre, eller andre vand saa sid, at hun
rører mit bugen paa vandet, oc stoudeu
det opflaer endog hun da inge føde fanger
der, da merder hun Regnen eller stor-
men at vere strax forhaanden.

CLXXXVII.

De om Swalen flyhendis hid oc did, hen-
139 ger sig paa weggene, eller hun flyer saa
laagt

laugt, at hun siimes at strabe paa Jord
den met hendis fodex, besmittendis sig
met stoff, da vdiwijs hun det same som
tilform.

CLXXXVIII.

Raffne flygendet tilhaammen vdi haabe,
oc strigedes vuualige met lidet, fling oc 140
sharp rost, haffue met denuem tegen til
den opstigendis Regn.

CLXXXIX.

Henge Raffnene denuem i traerne,
blaendes oc plassendes idelige met vinger- 141
ne, da ere de bud for en waad storm.

CXC.

Disligeste ocsaa naar Raffnene 142
strige hogt tagendet rosten tit oc offte
ind igen, lige som de strigendet hidede,
da bebude de Regn eller storm.

CXCI.

En vuualig sind, som Raffne saa
well som andre fulle foraarhage stundem 143
met deres vinger i det de fly i lufften,
vidner Regnen ide at vere langt borte.

CXII.

Maage som sidde eue doffnactige paa huus 144

E ij
(51)

spike

spiege eller saadanne andre tingister, ec
sonne aff denuem anderledis end deres
waane vdwijss, rokendes oc plokkendes
fiederne aff denuem.

Her tilmet, om de somme sisde
der fra, som de haffue om Dagen hent
deres fode, vdwijse de Regn tegen.

CXCIII.

Gaar kragen ene oc spaeterer paa
145 sandit, eller hun offste dypper hoffuedit
vdi wandit, Disligeste om hun hastige
oc offuermaade offste strijger hoff wan-
dit, da er hun den waade stormis wisse
hud.

CXCIII.

Her til met merde kragerne oc Regn,
naar de siddendes paa steene, som ere
146 offuer eller omflobne niet wandt, strijge
oc idelige dyppen denuem vnder wandit.

CXCV.

Maor den fugel halcyon lalbit, sig-
147 ger met sine vinger paa haessbredden
mod den lundede Sol oc breder sine
winger oc fiedre vd, da ventet hun oc-
saa Regn.

CXCVI. Hoter

CXCVI.

Hører Mland Nactegalen om Mor-
genen, at sunge wassladesigere oc off-¹⁴⁸
uermaade sfragere, end hun ellers gior,
da forkynder hun Regnen strax at vere
tilstede.

CXCVII.

Vdi sige maade naor Alliderne,¹⁴⁹
helst vdi souden wœir, wrolige lense oc
mogit iblast dem selff strige. Disligeste
naar Spurssuene om Morgen en meer
end de waane ere, pille dement pipen-
des, da fornemste de Regnen at vil
komme.

CXCVIII.

Der som smaa Æule fly fra Hassued,¹⁵⁰
sige som fra en affsfielig ting, da be-
gnyder Regnen eller storm at beredis
vdi wœirit.

CXCIX.

Bglec her ocsaa den tilkommenidis
Regnens bud, naor hun farer tidligere¹⁵¹
vb om Assstenen, end hun ellers er waan,
oc flyer omkring lid oc bid, idelige oc
offuermaade sfragendis.

CC.

De heiven, om hand strigendis
oc sig moget flagendis forlader sine
152 waanlige Kierre, Soer oc vand, oc sidder
forigfuld mit i Morden, eller oc hand
flyer offuer høye skyer, da pleyer det at
vere it tegen til Regn oc storm.

CCI.

Gronspetten, huilden off de gamle er
holden for en Regn fugel, et it wis sen-
153 de bud for Regn om hand fuarder oc
striger mere oc stertere, end hans ge-
meen waane sig begiffuer.

CCII.

Komme Strandmaagerne off Hass-
uit til landit met hast, waanlige stri-
gendet, De de strandfugle Æulicee, som
mand sorte dyckere falder, lege oc spille
154 paa tort land, da ere de visse paa, at Regn
oc storm ere strox at foruente.

CCIII.

Naar fugle Kongen fryder sig, oc er mo-
155 git lystig baade vdi hans fluet oc Sang.

De

De den Ængl Rotbruslin giffuer sig ind
i huletræ, eller øde husse, eller anden
stue, da ventte de Regnen strax at kom-
me.

CCIII.

Sommer Duriderne silde hjem aff
marden mod deris syd til Duehus¹⁵⁶
ne, da haffue de den nærværendes Regns
bud met demmet.

CCV.

Gluer oc lopper bere ocsaa Regnens
bud frem, naav de ere Menisseken,¹⁵⁷
disligest ocsaa heste oc andet Dneg, mo-
get besværligere oc hadskere, end de ellers
waan ere, met stingen oc biden.

CCVI.

Naar ædderkopperne, ud paa weg-
ge oc andensstedz, oc imod deris waane¹⁵⁸
nedhalde lige som de kunde icke krybe, da
forkynde de Regnen at vere suart viss.

CCVII.

Oc naar Bierne, flye icke saa langt¹⁵⁹
ud efter deris Dret, som de waane
ere, da fornuente de strax Regn, oc
storm.

& iiiij CCVIII. De
(55)

CCVIII.

De der somt de komme mogit isendes
 hiem, oc haffue ide deres fuld dret niet
 160 dennem, indfallendes hastige i deris Hus-
 se, eller oc de forstinge dennem vnder
 Tre eller huor de funde ssiule dennem,
 naer de funde ide saa hastig komme
 hiem, da forkynde de det samme.

CCIX.

Naar Gederne ere saa mogit offuer-
 maade hastige oc gierige eſſter deris Fode,
 at de ville huerden niet Ord eller flag,
 161 lade dem driffue eller iage fra sunaa treeet,
 hynper oc anden vnderskoff, som dennem
 beſalder, at de io offbidde den lige vel at
 de haffue ide saa stor hunger, da et det it
 vijt tegen til Regn eller storm.

CCX.

Huyldeſt oc saa giffuis tilſjende for-
 162 medelſt Haar, naat de driffues hiem til
 deres Stier oc Hus, om de da plode oc
 ryſſe gresset vdmēt weyen, niet saadan
 gierighed, At hyrden fand huerken met
 raaben eller flag forbiude dennem det.

CCXI. Haar

CCXI.

Faar eller Soer, som ere Wedre eller
Drue begiertendes, oc ville dog ide haffue 163
dennem, endog de ere dennem uerueren-
des, da frykte de for it ret Winters wær-
lig eller storm.

CCXII.

Om naagen Queg; hiord, graffuer
vdi Jorden mogit oc lenge tilshaabs enten 164
met Fodder, horne eller Munde, oc rese
eller lofste deris hoffueder op mod Nor-
den, da betyder det stor Winters wærlig
oc Regn.

CCXIII.

Raat Wedre, Faar oc lam, meere end
deres waane belanger indbyrdes met 165
hoffuedene oc hornene stanges oc slæs,
oc met fodderne stodes, da vil det font-
ne en waad storm.

CCXIII.

Om Katten idelig oc leuge slier si-
ne forfodder oc stryger sig paa halsen 166
iynod boffuerne lige som hand vilde toe
oc femme sig, da wente hand Regn.

CCXV.

Naar mand horen at det idelige tider
oc muler liget som vand rinder, vdi
167 hundenis Liff, oc de slittige strabe i
Jorden oc grassue sig huller mere end
deres gemeen wijsz er, oc om Morgenuen
tude, da stadsfeste de det som latten
venter.

CCXVI.

Oc der som mand seer Gessler oc Mu-
ler, lenge, meget oc offste at rore oc faste
168 met deres hoffueder oc orner, foruden
naagen vitterlig Marsjage, da gissue de
tegen for den tiscommendes Regn.

CCXVII.

Saa tijt som mand seer vdi sonden-
fang mordt overlig, Gessler, muler,
169 heste eller hunde, at Welte sig lenge,
tijt oc offste hijd oc bid paa Jorden, oc ide-
lige kaa deris ryg mod tre, steue eller
andit saabant, saa offste maa mand vide,
at Regnen er forhaanden.

CCXVIII. Saa

CCXVIII.

Saa oc naār Fœ̄ stā lense met obne
Næſebor opad, lige som de luctede mod¹⁷⁰
wærit oc Himmelien, da fornemmer det
Regnen at vere strax ventendis.

CCXIX.

Gdi lige maade, om Fœit junes at
vere bedroffuit, oc vivaansige ryder oc¹⁷¹
ſtriger, naār det gaar hiem til staalden
om Alſtenen, Oc Dwierne offuerma-
de mogit springe oc hoffvære, endog in-
gen rører vid denneum, da er det et
wiſt tegen, at der vil inden faa Dage
komme Regn oc storm.

CCXX.

Oc der som fœit mogit oc lense til-
ſammen ſlisker sine bagfoder baade¹⁷²
paa floſſuerne oc haar, Der til med om
fœit ligger alſammen tillige paa den ho-
gre ſijde, da giffuer det sine hyrder
atwarfel for Regn oc storm.

CCXXI.

Buge Dwier, lobendes lige som de¹⁷³
vaare rafendes oc galne, hid oc did,

op

op oc ind, iblant heste eller andet stort
fænmed eller diur, huilde somhelst de heen-
de til at komme, giffue et wiſt tegen til
Regn.

CCXXII.

Seer mand Swin flug at faste hid oc
174 bid met deres trynner lōse formegær eller
høftnippere, oc lobe oc spre'e dennem at,
lige som de waare galne, da tuil Mānd
ide at der vil io komme snart Regn.

CCXXIII.

Naar en Blif alene tudendis houyt
175 oc forſerlige, lobe offte daarslige oc
twachsom heden neer til hycde hūſſit, oc
Agerdyrders arbeid, da vil der inden
tre Dage komme Regn met storm.

CCXXIV.

Mus oc Røtter føre ocsaa vidnisbhyrd
176 til Regn, naar de offuermaade pippe,
oc mogit sindendes pipe, ſpringe oc lobe
i haabe tal vdaff deres hul oc famle Straa
til Reer.

CCXXV.

Diffligeste naar Mus, for totſt
177 ſtyld lobe vdi haabe oc ſtare wijs, op
til

til tagen i hufene, da ere de Regnens
forløbere.

CCXXVI.

Om mange Muswaarpe graffue deris 178
hus hogere oc flere end de ellers pleje, da
froete de for den tilkommendis Regn.

CCXXVII.

De mangfoldige fodede oc lodne or-
te, hundrede fodder falde, kryben- 179
des hid oc did, mange hoff hinanden paa
muren, foruente Regn eller en ret Bin-
ters storm.

CCXXVIII.

Naar Regnormene stinge Jorden 180
vide wegne igennem (lige som mit it si-
det bor) oc krybe mangfoldige vd paa
Jorden, da ere de stor Regns eller storm
vidnißbyrd.

CCXXIX.

Tudzter lobendes mangfoldigere oc
bugedere, end deres wijs oc waane er, 181
vdass deres hus oc lave, ere Regnens
vifte bud.

CCXXX.

Oc der som Myterne lobe paa lampes 182
wijs,

wij̄, berendes deres eg fast vd off deris
Neder oc boliger, oc strax met hast ind-
igen, da vil Regnen suart blode dor-
den.

CCXXXI.

Naar den fijfis been, huilden som-
183 me falde blekfis, drifuis vdi hafftred-
dene, da vil Regnen met blest formen-
git met det forste bruse.

CCXXXII.

Naar huden paa Mennissens hen-
184 der offuermaade toris, oc deres leber
saa vivaansige rebler vdi huden, oc det
steer iſe formedelst uogen indwaartis
wnatursig temperament, da er det it te-
gen, at lusſten sambler fuctighed hastig
op til sig, huor off Regnen er suart for-
uentendes.

CCXXXIII.

De begynder den blonde eg paa
185 holerat tage sig en brun farſſue paa,
imod sin waane, Da ſige hof-
mendene, at der et suart Regn
at foruente.

Den første Partis

Trettende Capitel.

Tegen til Dug.

CCXXXIII.

Naar Himmelien oc Lussten ere flore
oc lidet (hesht om Natten) kaaldactige,¹⁸⁶
vdi stille wortig, paa de Mars tijder, vdi
huilke dug land salde, da kommer der
wist mangföldig Dug.

CCXXXV.

Saa oc naar mand seer wfuldkomme
Regn tegen vdi tempererit Lusjt, forme-¹⁸⁷
delsk Kuld oc Werinne, foruden blest
aleniste paa forsagde tijder, Da maa
mand vere viß paa dug, Taage, eller oc
vndertijden vdi deres sted wordt wortigt.

Den Anden Partis

Første Capitel.

Tegen til Frost oc Kuld aff
Solen.

CCXXXVI.

Er Solen vdi sin op eller nedgang brum-¹
actig,

actig, blæg eller grøn met guel farffue
beblændit, eller oc hun gaar op eller ned
met lige saa farffuede skyer, da bemærker
hun it Winters værsligt met fuld, sue
eller Regn oc blest, ejster som landens
oc Morsens tijdz leilighed sig haffue.

CCXXXVII.

Haffuer Solen en eller to blyfarff-
2 nede eller brunactige Eirfeler omkring
sig, da stadtæster hun det samme, dog
saa at Morsens tijdz der hos icke forglemtis.

CCXXXVIII.

Er Solen om Vinteren vdi sin ned-
gang, rødere oc flavere, end hun ellers
waan er, oc væerit er Norden eller østen,
da føret hun med sig en sharp oc igen-
uem trengendis fuld.

Den Anden Partis

Andet Capitel.

Tegen til Frost oc Skuld off
Maanen.

CCXXXIX.

4 Lader Maanen sig se, tre eller fire
Dage,

Dage, for eller effter hand er Ny eller
fuld, dyligeste ved korterfifster at vere
blæg, brun eller mordactig, paaminder
hand om en staald oc sterk Winters
Natur, som vil komme i Lufften.

Den Anden Partis

Tridie Capitel.

Tegen til Frost oc Kuld aff
Stierner.

CCXL.

Naar Stiernerne sfinne mogit bla-
re om Winteren, da ere de Kuldz oc
Frostis forkyndere. Men er Frosten
begynt, da føre de viduusbyrd til hans
forogelse.

Den Anden Partis

Fierde Capitel.

Tegen til Frost oc Kuld aff
Lufften.

CCXLI.

Begynder det at fryse om Winteren,⁶

efster at østen eller Norden weir haffuer
lenge staet, eller der folger smaa Sne
eller hagel efster samme weir, da vil
Frosten vorde languarig.

CCXLII.

Leggis Vinterē met Sne eller Rimfrost,
⁷ da blifuer hand idelig oc languarig.

CCXLIII.

Nordost weir hart blæsende, forer altjyd
⁸ kaalb lufft, eller frost met sig, efster som
Aarsens tijd oc Landens natur det side
kand.

CCXLIII.

Den smaa, huide oc runde hagel,
⁹ som falder vdi frostens begyndelse, mer-
der fuldens forogelse.

CCXLV.

De naar det sneer, er Suen subtisig
10 oc smaa, da er der stor fuld oc frost for-
haanden, som lunge vil vare, synderlig om
samme Sne begynder strax met frosten.

CCXLVI.

Hagelens begyndelse er et tegen til kaalb
11 lufft eller frost, lidet eller stor, efster som
Aarsens tijd er, paa huilden hand komer.

Den

Den Anden Partis

Femte Capitel.

Tegen til Frost oc Kuld aff
Wandit.

CCXLVII.

Drager der en mogit tyd Rog, lige¹²
som en tyd Taage, eller som en blæg
eller bladit Sky op aff stranden mange
wegne, oc intet Saadant fleer paa landit,
da er det imod Frost, men er frosten be-
gynt, da vil det frelse hart.

Den Anden Partis

Siette Capitel.

Tegen til Frost oc Kuld aff det
som paa Jorden er

CCXLVIII.

De der haffue lemmer, som haffue¹³
verit aff lede stot, eller sønderbrodne,
eller oc de ere andre siugdomme vunder-
giffue, som offste igen komme, (vunder-
tagen almindelige kaalde siuger) finde

altijd med stor Kuld, uogen synderlig
vivaansig smerte.

CCXLIX.

Dissligeste ocsaa, naor de der ere al-
drig eller sielden til waane, at side for
Skorstenen eller i den warne Stue,
14 sind een stor oc vivaansige Kuld vdi deres
vdiwortis lemmer, da haffue de saait it
viist bud, en stor oc meetig Kuld oc Frost
at vere forhaanden, oc der som hand er
komen, at ville formeris.

CCL.

Vandfugle, som waane ere at Leffue
15 vdi Riere, Soer oc sunaa Floder, forla-
de de deris daglige werelvis eygn oc platz,
oc giffue dennem heden vdi store vand,
som ide lettelige tilfryse kunde, da for-
nente de en meetig stor kuld oc frost, som
ide snart vil forandris til toe.

CCLI.

Naor it aleniste, eller ofskilige flagz
sunaa fugle, giffue dennem heden til tyde
16 Torneskoffue, samblendes dennē mang-
foldig vdi Winterens begyndelse, da fryc-
te de for de store tilkomendis kuld oc frost.

CCLI.II. Eller

CCLII.

Eller ocsaa, om de findes idelige vid
same tijder, at sege deris Fode vdi Lands 17
byerne i tame hus eller geerder, da mer-
de de det samme.

CCLIII.

Naar Ilden om Vinteren sin rode-
re, oc er warmere, end hans meensige
Natur oc waane tiljiger. Der tilmet 18
glodde Kul ere offuermaade Ildrode oc
blande da merdis der en stor fuld at
vere nær vid doren, oc den begynte frost
at sterds oc tage til.

CCLIII.

Der findes ocsaa mange tegen til
kaald Lufft, Frost oc Kuld, iblant det 19
som er teguit om Regn, storm oc klart
wærligt, om Mand flittelige semper
huert tegen heden til sin tijd paa Alarit,
oc til Jordens oc baandens Natur oc
leyligshed vdi huert Landstaff, som til-
form nogen sinde er formeldit, oc
vaare forlangt, paa my her
at indføre alt sammen.

‡

þ iii
(69)

Den

Den Aanden Partis

Siuende Capitel.

Tegen til Sne, Hagel, Rimfrost
oc Mordt værlig, aff de fin-
geste, som huermænd
land see vor
øyne.

CCLV.

Seer Mand mange Negu tegen aff
Solen, Maanen, Stiernerne, Luff-
ten, Bandit oc Jordens etc. (Som
vidloftig sagt er vdi den første part)
i foraat, oc den tid huilcken mand høsten
falder, eller ocaa om Vinteren som
er middelmaadig tempereret, da maa mand
vente Sne, hagel, eller vdi deris sted
tyk oc Rimfrostig taage.

CCLVI.

Blyssarffsuede eller blæge kroner om-
kring Solen, Maanen, eller de store
oc siuse Stierner, ville met blæsende oc
mordt værligt, giffue sue om Vinteren.

CCLVII.

22 Vdi lige maade, blæge skær, som lang-
varendes

uarendes ere, naar wæirit kommer off Norwest, Norden, eller Nordost, soffuer Sne, Hagel eller ocsaa Æsslag, om vin-
den kommer nogen stedz fra den soudre
sijde.

CCLVIII.

Staer der brune Skyer til huidharfne
genegit, hen vid to eller tre Dagis tijd
vid met Jorden om Vinteren, met nor-
den weir, da giffue de fuld, Sne, oc vdi
foraorit oc høsten vdi Sneens sted, for-
aarsage de rimfrost, sonderlig om Vin-
den blæs oc da off Norden side.

CCLIX.

Der som nogle graa eller brunactige
skyer, om Vinteren vdi maadelig fuld,
i lempa sig til Regn, da giffue de al-
mindelige Sne for Regnen, helst met
osten eller Norden weir.

CCLX.

Mangfoldig tegen til Regn met fuld
om vaaren, mod Dag oc Nat forslige
sig met hin andre vdi lengden (oc naagit
der effter) forkynde Sne eller hagel, at
vere for doren.

CCLXI.

Kaald Lufst met sortblæsede Slyer,
26 oc siden Frost, foraarhager hagel, vdi
Baarens begyndelse oc Høsten.

CCLXII.

Naar morfst oc tydt værligt, staar
27 nogle Dage esster hin anden vdi fuld, da
vil det gissue Sne om Vinteren, oc vdi
Høsten oc Baarens Begyndelse hagel.

CCLXIII.

Gør Rimfrosten op i Lufsten om
28 Vinteren da vil hand gierne nedfalde til
Sne forandrit.

CCLXIII.

Hør foruden kand Mand mogit be-
29 slutte om den tilkommendis Sne, Ha-
gel, Rimfrost oc andet saadant, aff
det som er sagt, om anden Lufstens
bevegelse, der som Mand
flittelige acter, huad huer
tijd om Narit be-
quemmer.

↪ ↩

‡

—
(72)

Den

Den Anden Partis

Ottende Capitel.

Tegen til Toe.

CCLXV.

Den blæge, thjede oc lange firelante-
de hagel, loffuer Lufftens formildelse,¹
naar hand kommer nogit mangfoldig
omt Vinteren.

CCLXVI.

Vdi lige maade, merker den store
oc brede Sne, fallendis dampig som²
Floce, tempererit fuld, som begynder
at formilde sig mod toe.

CCLXVII.

Naar den Regn, som kommer vdi
frost, frejh til Is strax hand kommer³
ned paa Jorden eller andit, da er der Toe
begynt offuen i Lufften, oc vil strax giff-
ue sig paa Jorden tilsiende. Som oc
lidt omtalis i den CXXXIII. Artidel.

CCLXVIII.

Begynder Sneen vdi Frostens tjd,
at vorde senactig, oc lader sig lettelig⁴

trykte sammen i stoder oc klumper, oc
husgle blifue lidet dampig oc suctig,
disligest begynde ochaa waade kleder,
som aß frost stijfue eve, at flagne, en-
dog Solskin eller anden werme, er icke
Marsage der til, da begynder Lufften at
forandre sig til toe.

CCLXIX.

Minfrost, som vdi soudensang wær-
sig, faller paa gress oc vrterne i marden,
buske oc traerne vdi Skoffnene eller au-
dre tingeste saadane, haffnandes en haard
Ißig Natur oc egenkraft, haffuer osse
verit Toens forlossnere.

Den Tredie Partis Første Capitel.

Tegen til Blæst oc storm aß
Solen.

CCLXX.

Haffuer Solen om Morgenuen oc
om Aftenen en rodaetig adskillige, el-
ler huad som helst faruit Cirkel, da vil
hun strax gifue blest oc stormt, fra det
hiorne

hvorne ringen begynder at brydes oc
forsunde.

CCLXXI.

Er Solen afstielig farffuit, oc spre-
der sine straaler aff en Purpurfarffuit 2
Sky, enten vd eller ind ad imod sig selff,
da haffuer hun visse tidende til storm.

CCLXXII.

Skyder Solen sine roductige straaler
vnder sig, naar hun gaar op, eller 3
driffuer saadan en faruit Sky for sig,
da er det vdnnesbyrd til Blest.

CCLXXIII.

Spreer Solen sine Straaler i op-
gangen, vijt vd mod Norden oc sonden, 4
lige som de waare affsild, oc sinje mit vdi,
da maa man dente stor blest eller oc regn.

CCLXXIII.

Er Solen brun, oc skyder sine straa-
ler vd aff en rød sky, morgen oc Aftten, 5
da er blesten wiß met Regn vndertiden
formengit.

CCLXXV.

Sider der en huid ring omkring
Solen, naar hun vil gaa ned om afftene, 6
da

da vil hand giffue storm fra den syjde,
vdi huilken hand først brydis.

CCLXXVI.

Huilden om hand staar lunge duncel
7 rod huit befattit, for Solens nedgang,
eller den største deel aff dagen, da loffuer
hand wæde met storm.

CCLXXVII.

Vdi lige maade det som der sees en
8 blyfarffued eller quel ring om Solen
mod nedgangen, da vil der snarslige
komme en waad blest oc storm.

CCLXXVIII.

Staar der en Sol vlf vild den ene
9 syjde høf Solen, oc hun stredker sine
rodactige straaler langt ud, da vil der
komme stor Storm fra det hivre, mod
huilken samme Sol vlf staar fra So-
len.

CCLXXIX.

Huilstet vdi lige maade met Maanen
10 findis, dog mindre end vdi Solen,
dysligeste met de største stierner, oc enda
mindre end i Maanen merde.

CCLXXX. Naar

CCLXXX.

Naar Solen gaar op eller ned, sees
der en eller flere rode slyer hoff hinde, da 11
merde det blest oc waerit at komme fraa
den syde, vid huilden slyerne staa.

CCLXXXI.

Oc sees der mange rode slyer, som
brendendis kusild, allewegue strod vdi 12
Nedgangen, ejster at Solen er ocsaa
rod undergaet, da er der ingen twil paa
weldig stor blest.

CCLXXXII.

Alt huad witt der sees, at haffue no-
gen flagz rod farffue vdi Solens opgang 13
om Morgenem, merker blest oc storm.

Huilstet ocsaa vudertijden formedesst
saadan Solens nedgang giffuis til-
fiende.

CCLXXXIII.

Vdi lige maade, der som der staat grouac-
tig slyer, vid begge sylder hoff Solen, 14
som bierge, naar hun gaar op eller ned, oc
hun sunnes lige som hun vaare niet rod
farffue besprengit, da begynder him-
melen at forarbeide storm.

Den

Den Tredie Partis Andet Capitel.

Tegen til Blest oc Storm
aff Maanen.

CCLXXXIII.

Naar Maanen tredie eller fierde dag
15 for eller eftter hand tendis, vdi lige maade
for eller eftter fuldmaanen oc kortest
stifste sees igennem rodaetig skyer, el-
ler oc den mørke part aff Maanen si-
nis klarere end hand pleyer, oc er it lidet
brunactig, da vil hand giffue sterck blest.

CCLXXXV.

Er Maanen rød eller quel, haffuen-
16 dis mange opbrodne Cirkeler omfring
sig, da vil hand giffue stor storm oc væir
met Regn eller sne somme sinde formeerit,
eftter som Larsens tiid met sig forer.

CCLXXXVI.

Naar den fulde Maane haffuer en
17 heel Cirkel omfring sig, da vdwijjj hand
blest at ville komme met fra den syde,
paa huulden samme ring allermeist skin-
nendis er.

CCLXXXVII. Et

CCLXXXVII.

Er Maanen spise, met mordet off-
verslygget, eller oc den gantske Maanc is
er saa brun, eller roductig mord, at hand
kand icke skuntis at vere krum, eller at
haffue spise, da loffuer hand storm.

CCLXXXVIII.

Haffuer Maanen vdi sin oppgang,
Nedgang, eller andensteds paa Him-
melen enrone eller krej om sig, da vil
hand giffue blest fra den sijde, paa huil-¹⁹
den samme Ring opbrydis oc atfieellis.
Men brydes hand paa mange sijder, da
vil storme off atfieellige hiorner opkom-
me, blande sig under hinanden vdi Luffte,
oc underlige driffue hid oc bid, huad han-
ne for kommer. **CCLXXXIX.**

Naar høye Bierge, Torn, træ eller
andit saadant, giffue ingen skugge fra sig ²⁰
vdi Maanessku, dog at der er ingen na-
turlige eller tynde syter for Maanen, da er
det it tegen til blest oc iblant met til twede.

CCXC.

Det wærir, der bles naar Maanen ten-
dis, blißuer det staendis til den tredie dag ²¹

da

da vil det vaare indtil det første fortærskifte, oc vndertiden til fuld Maanen.

Men kommer der it andet væir, den tredie Dag, da ville væirne blande den nem vdi afskiellige maade.

Huisket kand ocaa vdi fuld Maanen oc fortærskifte actis, til at vide huad væir der vil bløse den gantle Maaned igennem.

Den Tredie Partis Tredie Capitel.

Tegen til Blest aff
Stierner.

CCXCI.

Tindre Stiernerne mogit oc vivansligge, da gissue de it wiſt tegen til Blest.

CCXCII.

Oc der som jaadant ſteer, naar Solen eller Maanen formortis, eller Solen gaar i it myt himeltegen, eller oc naar Dag oc Nat ere enſ lange, oc vdi Solhuerffz tid, der til met vdi Planeternis
tilhaabe

tilhaabeførelse, da vil blestit vdi nogle dage for oc effter, alstielige bruſe.

CCXCIII.

Sæt mand mange Stierneſtud om Natten, met en huid strig effter sig,²⁴ da winter mand bleſt fra samme ſide.

Men ſkyde de fra mange hiorner, da vil bleſtit ikke vorde bestendig paa en boſſe.

CCXCIII.

Oc der ſom Stiernerne vorde haſtig²⁵ dumme oc mørke, huerden formedelſt Skyer, eller aff Maanens neruerendis ſkin, da famblis det sammen vdi lufften, af huilket en stor bleſt vil ſig ſnart beniſſe.

CCXCV.

Haffuet Stierner eller Planeter freſye, eller Kroner omkring demmē,²⁶ da loſſue de bleſt oc storm, ſige ſom Sens^s oc Maanens Kroner giøre.

CCXCVI.

Cometer, ſom ere mögit store, oc ſees²⁷ lenge paa Himeleſen, ere viſſe forlobere for stor bleſt oc storm.

Den tredie Partis Tierde Capitel.

Tegen til Blest oc storm aff wæi-
rens Element.

CCXCVII.

Essterbi stor Regn oc Sne, ville siel-
28 den affgaa foruden blest, maa mand
altijd wente stormendis wæir med den-
uem, helst om de noget fuldsom ere.

CCXCVIII.

Naar den mørde Taage endis, vil-
29 der gerne komme blest op igien.

Derfor haffuer mand altijd lufften
mystendt for blest oc storm, naar Taag-
en er mangföldig.

CCXCIX.

Er Himmelens klar oc der staar uogen-
30 stedz Taage, naar Solen gaan op, da vil
der oc uogenstedz komme blest elset storm.

CCC.

Staar der purpuresarffuit skyer langt vd-
31 stræk mod norden effter solens nedgang,
da vil der komme inden tre dage stor blest.

CCCI. Naar

CCCI.

Naar lufften staor mejten allewegne
redactig, dog foruden tyde oc mordes
slyer, da truer hun met blest oc storm.

CCCII.

Vinnid om Morgenuen, oc vndertij-
den om Aftstenen, som haffuer ingen
Torden, eller utange slyer met sig i luff-
ten, er blestens vijsse bud.

CCCIII.

Morgens Torden (saa oc den vnder-
tijden der oppaa Dagen horis) vil altijd
bewege lufften met blest, forendis met sig
hastig Regn. CCCIII.

Der som det Tordener meere om Som-
meren end det sinner, da unaa mand fry-
cte for stor storm, fra den sijde at komme,
huor Torden mest horis.

Den tredie Partis

Fentte Capitel.

Tegen til Blest oc storm off
wandit.

CCCV.

Seer Mand at Hassuens from oc
G ij Froe
(89)

froe ex vivaantige atspred oc mögit wan-
dit at baable, da er der en haard oc bleſſen-
de storm forhaanden.

CCCVL

Et Hassuet offuermaade blaat, da
37 interder det sonden wœir. Men sunnis
det mögit fort, da venter Mand
aff Norden, brusende wœir, aff stille
hastige forøgt.

CCCVII.

De fare der Hiedre eller dun mögit
38 settelige hid oc did paa wandit, vdi stille
wærligt, da vil stormen snart esfterfolge.

CCCVIII.

De der som Bylgerne vdi Hassuit
woye oc heffue dennem flux vdi stished,
39 noget uer som vdi bleſt, da er stormen
ide langt borte.

Den tredie Partis

Siette Capitel.

Tegen til Bleſt oc Storm aff
Jorberigz tingeste.

CCCIX.

40 Naar høye Bierges toppe, oc Skoff-
ue

ut, vdi stille væir høris, at giffue en sind
aff dennem, lige som en siden tuden eller
brollen, eller oc de siunes høgere oc store
end de ellers pleje at vere.

Der til met om en oe, sunnis som hun
vaar atslist til flere øer, eller støder.

Vdi lige maade, om andre tingiste
som sees kunde langt borte, sunnis thidere
oc store end gemicen waane vdwijss, dog
saa at Aarsagen der til icke er vdi oyencene.

Da formenter mand souden blest,
huor aff ocsaa Regn metfommer.

CCCX.

Disligeste der som Norden, huor
mand kand see vit omkring sig, sunnis
vnaturelig fort, merker det Norden blest.
Men et hñidis farffue langt fra at see,⁴¹
hñidere oc blegere, end hun ellers bur-
de, da vil soudent nooit blese.

CCCXI.

Naar loff, dum oc andre saadane
tingiste, flye hid oc bid vdi stille væirsligt,⁴²
da haffue de stormens tegen met dennem.

CCCXII.

Det som haffuen off Nib, suns eller⁴³

G iij sunset

lufsetander faste oc vðslunde mange
grister, foruden nogen vitterlig Marsage,
da er der blest, met fuet blandit, forhaande.

CCCXIII.

Drißuer spindelveben oc anden saa-
dan flosk, wordentlige hid oc did i lufften,
41 foruden nogen viß Marsage, da ere de
stormes met regu blandet visse forlobere.

CCCXIII.

Bord, kister, Skabe oc andet saadant,
helfst ægetræverd, idelige kneppedes oc
45 lundendes, sige som der sproke spreder der
vdi, da ere de den tilkommenis Storms
visse forlyndere.

CCCXV.

Seer mand Gessene, at lissues oc
biddes indbyrdes om huad de haffue at
æde, oc hoter dennem ideligere fede oc
46 mere lundendes strige, end de ellers dag-
lige giore, da raabe de stormen ud.

CCCXVI.

Disligeste naat Spurffue oc andre
fugle offtermaade pipe doffnactige, som
47 de vaare i en drøm, eller oc forgesulde.
De hunde welte dennem ideligere paa
Jorden

Jorden, da giffue de visse tegen til blest.

CCCXVII.

Naar Heiren slyer mogit syndis 48
fra Hassuet, oc bleghender eller sorte dy-
dere forlade Soer eller Skierre, oc giffue
sig heben paa tote steder at læge, da syn-
ete de for offuermaade storm.

CCCXVIII.

De naar Ender, saa vel tamme som 49
visde, skude oc affriste deres vinger, oc
dyppen dennem under vandit tijt, osste oc
lenge, met stor begiering, da prognosti-
cere de om den tiffommendis storm.

CCCXIX.

Komme de strandfugle dydere mang-
foldige ass stranden, forsamlendes sig vdi 50
haabe paa haffbredden, da giffue de en
mectig storm tilsiende.

CCCXX.

Hører mand vdi stille væir, Hassuit
brause langt fra landit, eller oc det suer 51
ind paa Haffbreddene, mere end stille
wærligt land foraarsage, da paaminder
det Sofarende Folck, at de føge haffn
met det første.

CCCXXI.

Raffne vdraabe oefaa blest oc storm
52 naer de idelige oc leuge strige, lige som
de hefendes gode.

CCCXXII.

Ere Myterne lade oc doffue i deres
53 Arbeyde, eller oc ligge slet inde, mod
deres waanlige flitghed, som oc om de
bære deris æg aff deris bolige, da betyde
de blest oc brusende værligt.

CCCXXIII.

Naar Frøet vrecke, quardec oc strige
54 vivaansige mogit, da forkynde de for-
uden Regnen brujsende blest.

CCCXXIII.

Naar de Sofarende Folck see at krebø
55 oc kraaber, stadsfeste oc beuerfue sig med
smaa stene, hulde de satte met deris
fodtenger oc fodder. Oc stelsilene henge
sig vid stene. Eller oc de smaa Mæcer pind-
svin besæste dennem i sandit, da maa de
smart sette paa deres Segel.

CCCXXV.

De fugle der haffue deris werelße paa
56 tort land, naer de samble dennem til
vand

vand oc stryggendes offuerstende oc dyppe sig ofste vdi wandid, da er der storm nær forhaanden niet nogen væde blandit.

CCCXXVI.

Det samme merder Swalen, naar 57
hun flyer saa uederlig, at hun ofte niet
vingerne slør paa wandid eller Jorden.

CCCXXVII.

Disligeste Bierne, naar de samle
oc satte sinnaa Sandstene med deris beene 58
oc fodder, til at betynde sig niet, da fry-
kte de den nærværendis storm, som strax
kommer.

CCCXXVIII.

Vindswin som haffue tuende hul paa 59
sin Rede, it mod norden oc it mod sonden,
huilset den lucker til aff dennem, da ven-
ter det stormen at komme fra samme
sijde. Men stopper den dennem til baade
sammen, da frycter det sig, for en wor-
dentlig oc ubestimmig storm, som fra
mange historier vil bruse.

CCCXXIX.

Marfwin, giffue ocsaa deris vidnis-
byrd til storm oc væir, naar de lade den 60

nem idelige see, oc høre offuen i wandit
springendes, blehendes oc spillendes.

CCCXXX.

Den fijf Polypus findis hand at føge
si landit, oc henge oc feste sig ved smaa stene,
paa det hand kand vere dijsbefestigere,
imod de brusendes Bylger, da er der in-
gen tuil, at stormen er io strax for Doren.

CCCXXXI.

See Søfarende Fold, eller andre som
der paa act gissue, at Hassbreddene, Byer
oc andet saabant, som omkring strand sijs-
derne liggendes er, siunes uviværlige høje,
endog de ere nogit langt fra demnem, da
sige de, at det vil vist vorde suart graaen-
dis oc stormendis værligt. Endog det
toffuer undertiden en Dag, eller oc som-
me finde nogit net.

Den tredie Partis

Siuende Capitel.

Nogle Almindelige Regle om veir,
Blest oc Storm.

CCCXXXII.

Der som Storm ide sagis effter at

So-

Solen er opgangen, der blifuer hand
stor oc languarig.

CCCXXXIII.

Den blest der begynder om dagen, ple-
yer altid at vorde heftigere, end den der ⁶⁴
om Natten først opkommer.

CCCXXXIII.

Begynder Øst sudost, at groae off it
flart sted paa himmelen, da blifuer det ⁶⁵
ide staanendes til Natten, Men østen
vil blez den største part off Natten.

CCCXXXV.

Mordwest pleyer alintindelige at facte ⁶⁶
sig mod Afsstenen, oc vndertiden slet stil-
lis met Solens undergang, synderlig vdi
disse evgne.

CCCXXXVI.

Huilden Sfid, Norden blest holder ⁶⁷
oc saa iblant met.

CCCXXXVII.

Naar Sudost stilles off om Afsstenen, ⁶⁸
da vil det komme sterke groacudes mod
Dag eller om morgenens igen.

CCCXXXVIII.

Gestensfang wœir, er mogit gengse vdi ⁶⁹
fornarit,

forarit, naar Dagg oc Matis lengde
forene denuem niet hinauden.

CCCXXXIX.

De osten tuert imod, foraarfaqis mo-
70 git met Solens indgang i weeten, vdi
Septembri Maaned.

CCCXL.

De Norden wæir, huilde Aartlige
71 sommendes, begynde hen ved den siuen-
de Dag Augusti, at besøge disse eygne,
ere mogit sundere oc fructsommeleigete,
end nogit andit wæir fra samme sijde
blessendes.

Den Fierde Partis

Første Capitel.

Tegen ass huilde mand beslute
land, Torden at vere
forhaanden.

CCCXLI.

Naar Solen, nogit hen i Vaaren, vdi
1 Sommeren, eller for i Hosten, om
Morgen en eller Aftenen seis igennem
en hul oc thik sky, met lufftens uwaan-

lig

sig wertne, da truer huu met Torden.

CCCXLII.

Sees der paa nogen off formeſſnde
tijder, ſterne ſtud allewegne at fare ide-²
lige brendendes i lufften, oc der giffuer
ſig en ſort ſhy op fra fonduen, da maa
mand vente Torden oc liuid, eller
ſtor ſtorm, oc vndertijden begge flagz.

CCCXLIII.

Ere huitrehwinde om Vaaren Som-
meren, eller Hosten mogit genige, fo-
rendes niet deunem i lufften ſtraa, ſand,³
ſtoff, ſmaa Tørſne oc andit faadout,
huad leſterdig tingefte der forekommer,
oc Himmelien er fulg met ſkyer offuerdra-
gen, da ere de Tordens, oc huad der niet
ſylger, viſſe forlobere.

CCCXLIV.

Naar mand vdi forbemelte tijder, for-⁴
nemmet nogle warmere oc hedere dage,
end tijdens Natur oc leſighed vdwijſſ, oc
der staar en Regnbooffue mod Nedgan-
gen, da maa mand viſſ veute Torden oc
liuid.

CCCXLV. Mo-

CCCXLV.

Mogit sorte oc thyeſ ſhyer, paa forſneſſende tijder, viſſue ſterd Torden,
ſynderlig om der er uogen vivaansige
werne i luſſten, dog foruden stor oc
ſtadelige nedſlaendis Tordens Ild.

CCCXLVI.

Staor der om Dagen vdi luſſten bru-
gne, morkeerde, eller blodrode ſhyer om
Sommeren, met lundit oc lomit wær-
ligt, da maa mand fryete for gruelig
Torden oc ſtadelig ſuumd oc nedſlag.

CCCXLVII.

Mogit grone ſhyer, giſſue očaa vi-
zertijden Torden om Sommeren, dog
ide ſterd, thi de ere mogit fulde off wand.

CCCXLVIII.

Men er ſantue grone farſſue vdi
ſhyerne, bemenget met rod oc fort,
da er der stor oc forſørdeſig
Torden at be-
fryete.

‡

Den

Den Fierde Partis

Andet Capitel.

Tegen aff huilde Mand land
kiende, om Torden hassuer
nogen Fare met sig eller ey,
aff den Farffue, som sunnis
vdi Tordens skyer oc
sunnid, oc aff Torde-
nens nerue-
resse.

CCCXLIX.

De huide eller sungraar Tordens skyer,
fore inge shudersig fare met demne, derfore
disz huidere Tordens skyerte ere, dismin-
dre farlighed er der aff demnen at befrygte.

CCCX.

Oc der som saadanne skyer ere rodatti-
ge sorte, da true de niet store farlighed.

CCCLI.

Men hassuer Tordens sky en farffue,
som en tepererit aff sort, rod oc gront, da er
hu allersfarligste, formedeslft Ild, nedslag,
oc gruelig stor hagel.

Huid oc bland Liunid, met solffarffue,
hassuer

haffuer ingen stor fare met sig, thi den
kand icke mogit antende, eller nogen synderlig
forbrening giore.

CCCLIII.

Gul oc rødactig luumid, er farligere
13 helst om hand vdsflais aff Skyerne mod
Jorden.

CCCLIII.

Men den rode er enda mogit farlige-
14 re, thi hans Ild er wfslockelig met no-
get vand, der for tender hand an mit i
Regnen, enten hus eller andit, huad
hand antvendis vorder, som brende kand.

CCCLV.

Disligeste kommer ide heller den fort-
15 actige luumid, som sinnis fuld aff rog,
foruden fare. Thi naar den skybis ned
mod Jorderigz tingeste, da alffil hand,
nedslor oc forderhuer Torme, store træ i
skofnuene, oc andit huad som helst hand
draber, oc osste met Ild aldelis ødelegger.

CCCLVI.

Jugen Torden gior nogen synderlig
16 ffade, uden i de steder, huilde ere ret
under hannem, eller ide langt aßfjedes
ber

der fra, som Tordes syen offuerdriffuer.

Den femte Partis

Første Capitel.

Tegen merdendes Comet i Himmel,
medle, oc Ildsse vdi Lufften,
som kand were Stierne
slud, eller anden
Ild.

CCCLVII.

Naar Solen eller Maanen, ere saa
rode vdi deris store formordelser, sige
som de vore offuerstrugue met blod, da
vil der komme effter enten Comet, eller
andre flags brendendes Ild i Himmel-
len, eller væirens Element.

CCCLVIII.

Lader Lufften sig see idelige sine om
Natten, sige som hun vore brendendis,²
oc det varer lenge vdi nogle Maaneder el-
ler Aar effter hinanden, da maa man
vente en Comet. Mange store stierne-
slud, som lade Swangen lenge lang eff-
ter demmem, eller oc saa nogen anden syn-

derlig

synderlige oc vivaanslige Ild vdi lufften at
kontine. CCCLIX.

Huileit ocaa giffues tilsiende forme-
s desft Silber oc Gloder, som hastige paa en
fort tijd, imod Menniskens forstand oc
formusst heden toris, helst om handant
lenge varer.

CCCLX.

In summa, alle slags vivaanslige Ild
4 vdi Lufften, som sunnis at kunde vdi no-
gen maade ligues enten vid strigher el-
ler nogen rostning, eller oc vid stierner
lobendes hid oc bid, eller imod hinan-
den, oc fallendes off lufften ned mod
Jorden, true (foruden andit) med Co-
meter.

CCCLXI.

Sunnis Solen den gantske Dag
5 Ildrod, oc om Aftenen naer hun gaar
ned gloendis som glodde full, vdi alle
maade met Himmelens Marhed, da loff-
ner hun mangfoldige stierne skud, eller
anden Ild vdi Lufften om Natten.

CCCLXII.

6 Seet mand de slotste stierner, at vere
vivaan-

vivaansige rode oc tindre, sunendes at
kaste gnister fra dem. Eller oc haffue se-
ge robactige skredze omkring demmen, eff-
ter det haffuer verit vdi nogle dage klart,
oc innod Marsens tijdz natur, hed wærsigt
da merdis det samme som nu sagt er.

Den femte Partis

Andet Capitel.

Tegen off Hulde Maad land
nogenledis forstaa naer Jord-
stel vil komme.

CCCLXIII.

Der pleyer meenlige at folge Jord-
stel effter at store oc sanguarendes Come-
ter haffue lenge verit seit paa Hinne-
len, huilfit mange Historier vdwijser.

CCCLXIII.

En gloembis Ildsy staendis vdi luff-
ten, eller anden merdlig stor Ild brenden-
bis i weirit, er it vidnisbyrd til Jordstel.

CCCLXV.

Solen pleyer at vorde dum oc mord
foruden syver, nogen nær som vdi hindis 3

formordelße, diſligeste lader him eſter
ſig om Aſſtenen i ſin Nedgang niet klar
Himel en lang ſmal ſly, vdi nogle Da-
ge eſter him anden.

CCCLXVI.

Naar wandit vbi filder oc bronde, for-
uden nogen witterlig Marſage bliſſuer oc
staar wſlart, ſige ſom det vaar vort, oc
vaar en salt, eller anden vnaturlig ſmag
eller luct, da maa mand frchte for Jordes-
beſſuelſe, vdi de eygne ſom faadant ſleer.

CCCLXVII.

Sofarende Hold kunde oc fortuumme
den tilkommeindis Jordſkel, naar de ſee
Soen vdi Haſſuit haſtelige oc ſnart at
woxe, heſſuis oc vorde stor vdi ſtille woer-
ſigt, oc ingen bleſt eller ſtorm kommt
ſtrax mit. CCCLXVIII.

De ſee de at der ſteſſuer oc beſſuer vdi
ſſibet, huad ſom nogit lidet, ſmaat oc
eos findes, da wide de at det vnderior-
diske woer er for haanden, ſom vil ſlyde,
eller opbryde Jordēn.

CCCLXIX.

7 Staar luſten ſtille, oc ingen bleſt eller
woer

wæit bewegis, vdi nogle Maaneder eftær
hinanden, i de lande eller eygne, vdi hul-
de plejer almindelige at blesse osse, da
er det it tegen til Jordssel.

CCCLXX.

Thi der haffuer ingen nogen tijd seet
Jorden vdi saadan maade fleffue, vden s
all blest haffuer io tilforn wæir i hindis
wsichtbar Hul, Alaret oc gange, indslu-
ted oc forsperit.

CCCLXXI.

Seis der en liden lang smal oc huud
sky, som en since staændis lang tijd imod
Nedgangen, da tenker mand at Jor-
den vil nogensted, formedeslæst rostesse be-
wegis.

CCCLXXII.

Sambler der suetige oc tynde Damp
sig tilshamnen, til lange oc trinde eller
runde skytøster, som staa ossuer ende, 10
streckendes sig høigt op i luftten, lige som
hin tynde, smale, oc høje pyramier oc
Taarie, da er der Jordssel for haanden,
huor saadant sleek.

CCCLXXIII.

Fugle saa wel som de fire fottede Diut,

pleye meensige at forlade de engne oc ste-
der, vdi huilke den tilkommenidis Jord-
beffuelse, vil sig begiffue, oc flye heden
til vivaanlige oc ny plaze, huor de ide
haffue tilforn boit, eller sogt deris Fode.

CCCLXXIII.

Huor saadan stadelig Jordens slud-
12 desse, eller oc vndertijden opbrydesse oc
indfald, vil sin sterke mact beuijse, der
horis mesté altijd tilforn forherdelige siud,
nogit noer som Fæe brodlede eller tud-
te, eller folck hylede oc flagede dennem,
eller klingede oc bangede met vaaben oc
verge. CCCLXXV.

Naar Fuglene sette dennewt saa reddeli-
13 ge paa Jorden, at de sunes at frykte den-
newt at sidde der, da fornuete de oss den
opstigendis rog oc Damp, at der er sare
forhaanden, huilken formedesst Jordstel
konte vil. CCCLXXVI.

Der fleer mange Jordstel som ide
eudes, forend der kommer stort, hastig
14 oc languarendis weir udaf Jorden.

Oc huilke Jordstuddesse, der endes
ide met saadant weir, de ville gern hen
vid

vib sex vgger, oc end vndertijden bliffuer
saa staendis it Nar eller to.

Den Siette Partis

Første Capitel.

Tegen off huilke Maand fand vdi
nogen Maade forfare, om det
tillommendis Nars wegst oc
grøde, vil bliffue offuer-
flodig, eller ringe.

Fruelbarhedz Tegen.

CCCLXXVII.

Mogit Sne, som falder bequentine-
lig vdi rette tijde, disligeste ocsaa tidig 1
Frost om Winteren, bekomme Jordens
grøde saa wel, at den plejer meenlige at
folge der effter god oc mangfoldig.

CCCLXXVIII.

Et Rugjædz tijd vor oc flat, Maymaa 2
ned giffuer tidig Regn, oc Tre, Huede
Rug oc anden sæd, haffue warme oc to-
re Dage til deres blomsters fuldkomelße,

oc fructis begyndelße, da vil Narit vorde
fructbart. CCCLXXIX.

Der som Binteren er waad, dog icke
for mogit offuermaade wedstefild, oc
3 Mars Maaned tor, April fructig, oc
Sommerens tijd gissuer Sædens blomster
bequemtelig tor væir, da er det it tem-
meling got tegen til et grødeful Nar.

CCCLXXX.

Sue Band, wederqueger baade Jor-
den oc all wegft saare wel, om saa er, der
kommer icke strax Regn met frost paa, oc
bindet det saa sammen, at wegsten kom-
mer imellem to Æse at staa.

CCCLXXXI.

Raar Nædtræene ere fructbare, da vil
5 oshaar Sæden som til Remmiffens fod-
de saas, gerne belomme sin fulde frem-
wegft. CCCLXXXII.

De som met agre oc Jordens dyrkels-
e se omgaa, sige at naat den vrt Geniust
Djælligeste oc saa den vrt Ferula, woxe
fuldkomelige nock, oc hære offuerflodig
tijdigt oc nooit fro, da haffue de mod til it
got torn Nar.

CCCLXXXIII. Huiß-
(104)

CCCLXXXIII.

Huileit Aar det tre Mastixbaum
(som bær tre gaange fruct om Aarit) foret
sin forste fruct tidig frem, Da vil sam- 7
me Aars forste Sæd vorde best. Men
blissuer den anden fruct best, saa vil ochaan
den mellemfste Sæd vere god. Eller oc
der som den sidste fruct fuldkommis al-
lermest, saa folger oc den sidste Sæd sam-
me wijs. CCCLXXXIII.

Besten weir, ide allenfste fedmer Jord-
den, oc fremloker, weberqueget oc vid s-
maet holder, hendis opwoxendis grode
oc fruct, men end ocha er alle lessnuendes
Dinr behageligt oc fundt, ogendis, for-
merendis oc styrkendis deunem vdi be-
ris krafft, natur oc egenkraft. Thi det
haffuer en ret for Aars art, natur oc
fruchtommelighed met sig.

Den Siette Partis

Audit Capitel.

Wfructbarhedz Tegen.

CCCLXXXV.

Naar foraarit oc Sommeren giffue s-

H v

idelige

(106)

idelige Ratfuld oc rimfrost, da stadiis
ide aleuiste Sædens opwegt, men end
occaa blomsterne paa agerne, i Hassuet-
ne oc vdi skoskuene, huildit osste formind-
ster oc forringer grøden.

CCCLXXXVI.

Formogen oc offuerflodig Dug oc
10 Daage, vdi April oc Maymaaned, naer
Jorden vdsorer sin første grode, skader
baade Sæden oc Treerne i Skoskuene,
oc til met Dueg, som da paa Mårdens
aff gressit joderes oc fødes, huilket saa
wel Hyrder som Bonder osste besloger.

CCCLXXXVII.

Vdi lige maade offuerflodig Regn,
wæde oc storm vdi foraarit, Sommeren
oc Høsten, behager icke Agermendene
wel, thi lige som hand skader alle slags
11 opwegt oc blomster, saa wel Sædes som
Treernes, saa forhindret hand oc huad
woxit oc moit er, at det kand icke wstad
samblis oc indsforis.

Het foruden, huad stade winbiergene saa
aff saadan værligt, flage de nock vndre-
tijden, som denne met bekostning dyrke.

CCCLXXXVIII. Saa

CCCLXXXVIII.

Saa er ocsaa de Aar ide gernie mogit
fructbare, huilde giffue mesten alleweg-
ne idelige mogit oc vivaantige Hagel.

CCCLXXXIX.

Kommer Solshuerff om Sonneneten
met stor Regn oc waede, baade for oc bag
sig, da behager det winhøsterne ide saare
wel.

CCCXC.

Disligeste, Solens languatendis hede
oc brynde vdi Sædetijd, oc naer Sæ-
dens Ax sullen formedelst wegft oc moed-
hed fuldkomis, da sige Agermendene, at
der vil det Aar seyle baade vdi Paden oc
Sleppen.

CCCXCI.

Blæsendis Norden væir, et all ung
wegft oc grøde skadelig, som funde vere
wegft blomster paa, Sæd, Træ oc vrter,
vdi lige maade nys begynt oc vng fruct,
oc anden ny opvoksendes grøde, disligeste
ocsaa Winbierge, naar de staa i blomster.

CCCXII.

Kommer der mange tøre Vintere effter hin-
andte forude regn, da begynder der mange
træ der aff vdi stossuen, oc anden sted, at
vesne oc forgaa.

Ere

CCCXCVI.

Ere Baaren oc Sommeren formedesst
Regn mogit waade, foruden nogen syn-
17 derlig fuld, da ville Røtter, Mus,
Froer, Fluor, Kornorme oc Kaalorme,
Greghopper flyndes, Blygstage, Nod-
derorme, Naldenburger, oc andre saadan-
ne Sædens, oc den opvogendis grodis
afsedendes sladelige dinr, blifuer mang-
føldige. CCCXCVII.

Huor mange aff disse, vdi store eller
smaa haabe kommendes, opæde oc for-
18 dersue, Olden, loff, Kaal, Agrenis
fruct, eller den indførde høst, der blifuer
ide ret god tijd.

CCCXCVIII.

Orme som findes vdi Ege eble, mer-
de Værens wfructbarhed oc dyrk tijd: Flu-
19 er vdi samme Eble fundit, giffue advar-
sel for krig.

Men sees her samme sted Ederkoppe,
da beslutter Mand, lufften at vere for-
freundit met Pestilenzis forgifft.

CCCXCIX.

20 Seer Mand at Værens wegst eller
grøde,

grøde, blomster oc fruct vorber mogit off-
uerslodicere mangfoldigere oc fuldkom-
meligere, oc store vdi sin opkomme wegft,
end hun ellers waalige plejer at vere, da
frychter mand, at mange traffuer vil giffue
faa stepper. CCCXCVII.

Naar Bonne woge offuermaade wel,
oc cegesfossue bære vivaalige mange 21
Agerne, da vorber den anden grøde ri-
gere oc mindre til fainte Mar, end de au-
dre Alninger. CCCXCVIII.

Oc der som Raage oc andre fugle v-
waalige forlade sfosse, eller ver, huor 22
de pleje at haffue deris woninge oc wortel-
ser, oc fare vdi store starenhs paa mar-
dene, til landzbyer, eller Fiobsteder, da ere
de iufructbarhedz forlobere, endog de fainte
finde vid saadan Flotten merde oc au-
dit wbehageligt. CCCXCIX.

Store Cometer, som lege sees paa Himmelen, 23
oc anden Ild idelige i lussten bren-
dendis (huilse vdi nogen maade signis
fand vid Cometer) føre Agernen-
dene iblant met onde bud-
stass.

Det

Det første Register offuer

denne Bog, vdi huilket huer Artikel
begyndis aff den ting, som Tegnet tagis
aff, oc Tallene huilde Artiklene endes
paa, snare paa de Tal som sin-
dis imellem Artiklene, mit
paa Bladene, fra først
oc til sidst vdi Bo-
gen formerede.

A

B

Afstenbader syde mangfoldige vd XLVI
Agerne, som wege duaantlige mange
CCCXCVII

Alferne strige wrelige CXCVII
Aste falder libit paa Kul 3d CLVIII

C

Baabler paa vandet CCCV

Belter som ere aff leir, fortis CLXVI

Bierges toppeflare oc pure XL

Bierge horis i stille waer at siude
CLII. CCCIX

Bierge rege offuen paa toppen CL

Bierge siumis blege CLI

Bier

Bier flye icke langt effter dræt	CCVII
Bier samble haubstene met beris fodder	
CCCXXVII	
Bier komme hastige ilendis hiew	CCVIII
Blesender forlabe hœer oc fierer	CCCXVII
Blest i stille Regn	XXVI
Blest ver begyndis om Dagen worder lang	CCCXXXIII
Blomstrendes steber lucte langt botte	
CLXVIII	
Bonne som wel woge	CCCXCVII
Budide loge sneffris	CLXVI
C	
Cirdefeler huide eller røde omfring stierner	
XVII	
Cirdefel omfring Maanen som red, blaa eller blæg er	CV
Cirdefeler omfring stierner som ere sorte	
CVIII	
Cirdefel om Solen, som er dubilt, brun eller blæg	CCXXXVII
Cirdefel morgen eller Aften om Selen	
CCLXX	
Cirdefeler omfring Maanen som ere brudne	CCLXXXV
	Cirdefel

Circler ombring fuldmaisen

CCLXXXVI

Cometer betyde ter lufst

XX

Cometer merde blest oc storm

CCCXCVI

Cometer merde Jordstel

CCCLXIII

Cometer merde dyrtijd

CCCXCIX

③

Djur ec Hugle fly ass veris waantige
ehgne

CCCLXXIII

Djur som stadelige ere, naer de wege
mest

CCCXCIII

Dusfrider siunge i Skouen

XLV

Dusfriderne komme tilde hiem

CCIII

Dette late dennem waustelig lude

GLXV

Dug fuldkommelige megit

XXXV

Dug om hand faller ide om Ratten

CXXXVII

Dug formeget offuerflobig

CCCLXXXVI

Dun ec leff drissius i lussten

CCCXI

Dyvere ec heire fly fra vandene

CCCXVII

Dyrtijd ass stadelige Djur

CCCXCIII

Eberlopper

E

Ederkopper falle ned aff weggenne CCVI
 Ederkoppe vdi Ege eble CCCXCV
 Endex slye wrolige strigendes CLXXXII
 Endex affsludde deris vinger oc dyppen
 dem CCCXVIII

F

Gaar ere da gierige naer de gaa hiem
 CCX

Gaar eller Sør om de necte nærueren-
 des webre eller Drue CCXI

Gæ lucter lenge mod Himmelten CCXVIII
 Gæ gaa bebroffnit hiem til stalben
 CCXIX

Gæit slider bagfødderne oc ligger paa
 den høyre side CCXX

Gedre eller dum fare lettelig paa wandet
 CCCVII

Gistene springe osse op ossuer wandet
 CXLIX

Gold som idrere want til warme, syse
 CXLIX

Gloder snart tørre CXLV

Grost begynder ejster østen eller Nor-
 den CCXLII

Grost oc Søe vdi rette tijde CCCLXXVII

Ø. den fijst Polypus betnyder sig niet sand-	
stene	CCCXXX
Fluer ere beswertigere end de pleye	CCV
Fluer vdi Ege eble	CCCXCV
Groer strige verdentlige	CXLVI.
	CCCXXIII
Fugle fly aff øerne	CLXXIII
Fugle begierlige toe demmen	CLXXIII
Fugle flye tijdlige til deris Meer	CLXXXV
Fugle forlade wandit ec pille dem paa	
landet	CLXXVI
Fugle der smaa ere, flye fra Hassuit	
	CXCVIII
Fugle ænge fryder sig	CCIII
Fugle sette dem reddelig paa Jerben	
	CCCLXXV
Fugle sem bo paa landet dyppen dem	
strigendes	CCCXXV
Fugle giffne dem heden til store wond	CCCL
Fugle helst aff be smaa slagg fly til tornie	
stoss	CCLI
Fugle soge deris føde i byer, gerder,	
huss etc.	CCLII
	Ø
Geder ere megit giertige esster deris føde	
	CCIX
	(114)
	Gessene

Gessene bange mere end de pleye	
CLXXXIII	
Gessene fiffne om deris mad	CCCXV
Glenter flybes højt i luftten spille	XLV
Gniste sly mangfolslige aff lusild	CLIX
	H
Haffuit er effuermaade blaat eller sort	
CCCVI	
Haffnens holler woge hastige, oc heffue dem vbi stille woir	CCCVII, CCCLXVI ³
Haffuit bruer i stille værligt	CXLIII.
CCCXX	
Hagel, Sne etc. sendis mangelvis at ville fontne	CCLXIII
Hagel der blæg tyd oc firefant er	CCCLXV
hagel fortinget iordes vægst	CCCLXXXVIII
Hagel slader winrander	CCCLXXXVII
Hagelæs begynnelse merder fuld	CCXLVI
Hagel som smaa er oc sommer met østen	
CCXLI	
Hagel hvid, rund oc smaa	CCXLIII
Halchen ligger paa Hassbrebet	CXCV
Hanen gall tilig em Aßtene	CLXXVII
Heden mögit store en Dag end de andre	
CLXII	
Hede ec lanquaredes Brynde	CCCXC
S ii	Hede

- Hede met en Regnboesse mod nebgangen
 CCCXLIII
 Heste, hunde muler welte denn CCXVII
 Heyren syter fra wandit ee sibber fortig-
 fuld mit i Morden CC. CCCXVII
 Himmelens oc lussten ere flate oc stille
 CCXXXIII
 Hens oc andre Bugle pisse dem megit
 CLXXVIII
 Hens flye silde ned om morgenent
 CLXXIX
 Hens løbe i slul vivaantige ibidem
 Hennen filter sig op ee gaar vd i Regne
 CLXXX
 Holsteer blifue brune i øggen CCXXXIII
 Hohe skytster som lange oc trinde ere
 CCCLXXI
 Huab der seis offuer oc vid stranden
 CCCXXXI
 Huab som seis longt borte at siunes stort
 CCCIX
 Huden paa Menniskens hender slarpis
 CCXXXII
 Huden i Anficed toris megit CLXVI
 Hussegle behynde at fuctis vdi frejt GXLII
 Huirenuinde mangfaldig blessendes
 CXXII. CCCXLIII Hunde

Hunde twde om morgenen, eller myrler
i dem CCXV

3

Idt tendis nodigt oc brenber wandsteligt
CLV

Idt met aſle tagt, em hand gnistrer
CLVIII

Idt blegner oc sprager foruden Aarhage
CLIX

Iden flaagner foruden Aarhage CLX

Idben om Vinteren mögit røb flinen-
des CCLIII

Idt eller lins gnistre CCCXII

Idt i lussten vid frigz her signit CCCLX

Idt staaandes i lussten CCCLXIII

Jorden finnes langt botte fett eller blæg
CCCX

Jordstel er ide seet vden ejster stille weir
CCCLXX

Jordstel endes vndertiden met weir
CCCLXXVI

Jordstel som ide endes met weir
CCCLXXVI

3

Katten voer sig paa halsen oc fludrene
CCXIII

Kilder oc flober høstig toris	CCCLIX
Kilder faa en vnaturlige smag	CCCLXVI
Meder som stissue ere aff frost, flagne	
	CCLXVIII
Kloder høres liudelig laagt	CLXIII
frage striger hoss wanbet oc toer sig exem	
Grager siddendeō paa omfledne steue etc.	
	CXCIIL CCCXXIII
Krebs befesté dem met sandstene	cxlvii
Krebs sybbe aff deris wanlige wand	
	CXLVIII
Krebs omfring stierner	CCXCV
Krebsz som røde ere omfring stierner	
	CCCLXII
Krone om Sole en eller flere sorte	LXII
Kroner, der blege ere om Solen, Maanen, stierner	
	CCLVI
Krone om Maanen huor det sand vere	
	CCLXXXVIII
Krone om Maanen der brydes mange sted	ibidem
Rulbis oc frostis tegen sinbis oc saa etc.	
	CCLIHII
Guld vdi foraart er sladelig	ccclxxxv
	¶
Reber paa mennisten faa reber	cxxxxii
	Pemmer

Leiner, som haffue verit off lede	CXLVIII
Liunib foruden Torben	XXI
Liins brende stille oc icke sprage	XLI
Liunib mod sonden vdi slært væir	CXXVI
Liunib om morgen, offte oc natten	CXXVII
Liufje brande werde starpactige i lius	CLV
Liufene brende dumt oc ville flaague	CLVI
Liufene haffue en frone etc.	CLVII
Liunib forude torben om morgene	cœur
Liunib huid oc bland	CCCLII
Liunib gul oc rødaetig	CCCLIII
Liunib med robsarffue	CCCLIII
Liunib der sortactig er	CCCLV
Liude som astiesslige ere for Jordstel	
	CCCLXXXIII
Liung woyer fuldkomelige	cœlxxxI
Loff oc andre smaa tingest i stille væir	
	CLXVII
Lussten staar mørk oc tyk lenge	
	CCLXII
Lussten idelige lius om Ratten	
	CCCLVIII
	M
Mangerne komme off haffuit met hast	
	CII. CCCXIX
Marden liuber	CLXI
	Mar-
	3 iii (119)

Marshwin springe oc puste offuen wan-	
det	CCCXXXIX
Mastig tre ber tijdig fract	CCCLXXXII
Maanen stal flittige actis den tredie eller fierde Dag	XII. LXXXV
Maanen har den tredie eller iij. dag	XIII
Maanen bland inden i Seden met spidze horn	XIII
Maanen fort speltet mit paa	XV
Maanen blæg, brun, lidet blaau eller grøn	LXXXVI
Maanen haaffuen, dum oc mord	LXXXVII
Maanens offuerste spidz er spettit	
	LXXXVIII
Maanens spidze ere thede oc graaffue	
	LXXXIX
Maante sees forst ny vdi sonden weir	XC
Maanen siunes mord astle faruit	XCI
Maanen seis forst den fierde dag	XCII
Maanen haaffuer mordre spidze	XCIII
Maanen fort paa bugtit oc inden i seden	
	XCIII
Maanens frey fortactig naar hand etc.	xcv
Maanens ene spil opriktig	XCVI
Maanen seis ide ny i sin rette tijd	XCVII
	Maanen

- Maanen siunes Eastanibrun paa sine
 tijder XCVIII
 Maanestin gnistrer med blarerne vdi
 Søen XCIX
 Maanens straaler dumme og sorte C
 maanen siunes met stompede spide CII
 maanen er rød, grøn etc. paa den sorte
 part CIII
 maanen haffuer falsoe maaner heff sig
 GVI
 maanen er blæg brun etc. CCXXXIX
 maanen seis genem røde fløter CCLXXXIII
 maanens spide ere megit myrdle
 CCLXXXVII
 maanen rød vdi nogen hans formør-
 delse CCCLVII
 merd staanden des allewegue i wørit CXX
 muler oc Ester faste met hossuit ørnene
 CCXVI
 multwarpe grøffue deris huler dybe
 CCXXVI
 muð lebe op til Tagene i huse CCXXV
 myg eller smaa fluer fløte om Aftenen
 XLVIII
 myrer bere deris eg hastige vd oc ind igen
 CCXXX. CCCXXII

Nactegalen	synger	lyrige	om	Merge-	R
næn				nen	CXCVI
Nøde træ ere fructbare				CCCLXXXI	
Nøde wæit gissue slart værligt				xxxvii	
Norden wæirs slarphed naar det formil-					
bis					CXXIII
Nordost hart blessende fører fuld met sig					CCXLIII
Nordwest factes om Aßtenen					ccccxxv
Norden stillis samme sind om Aßtenen					CCCCXXXVI
Norden kommer osse vdi Augusto					ccccxl
Nordenwæit slader wagsten					ccccci

O

Olien sprager vdi bændendes lamper for-					
uden Varsage					cliii
Orme Hunbrede sødder lallede,					
mangfoldig vd					ccxxvii
Orme vdi ege eble					cccccv
Ost subost blifuer ide til Ratten					
ccccxxxviii					
Øer sunnis at vere atslilde					ccccix
østen wæir er genugje i Septembri					
Maaned					ccccxix
					Paa

Baaugle strige offuermaade nægit om Natten	CLXXXI
Vindhvin lader sin Ree til	cccxxxviii

Q

Queg; hiedt græssuer nægit i Jorden	
	CXII

Quier lebe som de vaare ræsende	cxxxi
---------------------------------	-------

R

Raage som flytte til Bherne	cccxcviii
-----------------------------	-----------

Raage huilde sibe ene etc. oc plode den-	
nem	CXCI

Raffne mange tilhammen spille	XLII
-------------------------------	------

Raffne gabe mod Solen	XLIII
-----------------------	-------

Raffne oc Raage samle dem vivaalige	
	CLXXXVIII

Raffne strigendis hefe	cxc. cccxi
------------------------	------------

Raffne henge dem vid traene	CLXXXIX
-----------------------------	---------

Raffne oc andre Bugle siude met wingene	
	CXCI

Regnboffue naat Selen et nogensteds,	
opgangen	IX

Regnboffue form vdi stormd oc Regns	
tijd	X

Regnboffue offuer for maanē	cvi. cxxxii
-----------------------------	-------------

Regnboffue offuer flart værligt	cxxxviii
	Regn-

- Regnbossue med opgangen naar Selen
 vil gaa ned CXXIX
 Regnbossue huor som helst hand staar
 met slyer CXXX
 Regnbossue som idelig ec lense staar ful-
 de CXXXI
 Regn morgen eller aften XXIX
 Regn begyndendes vdi blest eller storm
 XXXIX. CCLXVII
 Regnet det ec fris strax saamien om
 Binteren CXXXIII
 Regn draaber false huide CXXXVIII
 Regnen om hand begynder sagt ec fø-
 gis CXXXIX
 Regnen toris hastig hort CXL
 Regn oc Sne haffue blest niet dem
 CCXCVII
 Regn ec storm formegit CCGXXXVII
 Regn som sommer hen vid Selhuerff
 cccLXXXIX
 Regn tegen som merde Sne oc andit
 CCLV
 Regn tegen niet fuld om vaaren CCLX
 Regn orme friebe maugfoldege ud paan
 Jorden ccXXVIII
 Ring omfring selen som icke brydes XI
 Ring

- Ring omkring Maanen som icke brydes
 XVI
 Ring omkring den opstigedes Sol LIII
 Ring met fort farffue om Solen i orga-
 gen LXIX
 Ring om Solen, der gul eller wanbfatff-
 net er LXXXIII
 Ring om Maanen afslieellige farffue CI
 Ring om Maanen ejster hinanden mange
 CIII
 Ring om Solen met hvid farffue i ned-
 gangen CCLXXV
 Ring om Solen mod nedgangen met røb
 farffue CCLXXVI
 Ring om Solen mod nedgangen med
 graa farffue ccLXXVII
 Rimfrost nedsallendes XXXIII
 Rimfrost som farer op i lufsten
 cXXXIII. ccLXIII.
 Rimfrost som er haor Bsig ccLXIX
 Rogen farer uedigt vb aff Storsteene CLX
 Røg lige som taage drager op aff stranden
 CCXLVII
 Røb, huad som helst farffue i Solens
 opgang ccLXXXII
 Røb farffue alle wegne i lufsten cccI
 Røb

- Rødbryst giffuer sig ind i huletroe cem
 Røtter mogit pibe oc samle straa cxxxiii
 Salt smeltis af sig selff CLIII
 Salt troffue som fied saltis vdi, suediö
 CLIII
 Sancte Jacobs wey sjuuis flar XIX
 Slutijder forøger sin luet CLXIX
 Stetfiste feste bein vid stene CXLVII.
 CCCXXIII
 Slib; redstab roster i slibet ccclxviii
 Stem paa Hassz breddene spreis ad
 CXLV. CCCV
 Steffue sjuuis blege oc blaa clx. cccix
 Steffue liude rwaantlige clxi. cccix
 Slyer som flar sjuutes mod Norden i
 Regn XXXVI
 Slyer som atsliesses vdi Soles opgang
 VI
 Slyer som røde ee tynde ere vdi Solens
 opgang V
 Slyer allewegne opkommandes, som
 smaa ere XXIII
 Slyer der røde ere ejster Solens op-
 gang III
 Slyer der lige ere huid vld eller fiedre xxii
 Slyer

Slyer at atslieles vdi Negn	XXIII
Slyerne drissnis ass opgangen	XXV
Sly i Hassuit staendes	XXVII
Slyer vdi waat wörligt blege vdi bred-	
dene	XXVIII
Sly som liden er for Solens opgang	
LVIII	
Sly met Solens opgang i ringj wijj	LXX
Slyer som ere grone for Solens op-	
gang	LXIX
Slyer formerdende Solens op ec	
nedgang	LX
Sly for Solens Nebgang slutendes	
hinde	LXXI
Sly for Solens opgang met purpur	
saffue	LXXII
Slyer met wandsaffue eftter Solens	
Nedgang	LXXIII
Slyer eftter Solens Nedgang som ere	
sorte	LXXVIII
Sly der sort er, gaar ned for Solen om	
Affstenen	LXXIX
Slyer som rode eller Castanibrune for	
Solens opgang	CXII
Slyer som rode ec farbit Blæfete farent-	
ded	CXIII
	Slyer

Slyer iessnt met Jorðe staaendes	cxxxii
Slyer som aff Sonden mod Norden driffigis	cxxv
Slyer der sorte oc tyde ere met op kom- mendes vært	cvi
Slyer met røb farffue eller blyfarffue mange oplomme	cxxvii
Slyer i lussten der ere grøne gjiffue hastig Regn	cxxviii
Slyer der blege oc languarendes ere	
	cclvii
Slyer met hvidactig brun farffue	
	cclviii
Slyer om Vinteren der ere graa eller brunactige	cclix
Slyer i voaren met sortbladet farffue	
	cclxi
Slyer som brenndendes fulild i Nedgan- gen	cclxxxi
Slyer der grøne ere i Solens opgang	
	cclxxxiii
Slyer met purpurfarffue høss Solens Nedgang	ccc
Slyer mögit sorte oc tyde met varme	
	ccccxlvi
Slyer som brune eller røde ere	ccccxvi
	Slyer

- Slyer der grone ere i Torden CCCXLVIII
 Slyer i Torden met rød, grøn farffue
CCCXLVIII
 Slyer i Torden som hvide ere CCCXLIX
 Slyer i Torden met sort, rød ec grønt
farffue CCCLI
 Slyer i Torden som røbactig sorte ere
CCCL
 Slyer der mægit smal er, staar lenge
CCCLXXI
 Sne som smaa er, kommer met østen
eller Norden CCXLI
 Sne der subtilig begynder met frosten
CCXLV
 Sne som stor, bred ec dampig er CCCLXVIII
 Sne der vbi frostens tijd worder sehaftig
ibidem.
 Sne ec frost vbi rette tijde CCCLXXVII
 Søden faller i Skorstene setuden Nat-
sage CLXIII
 Solen fører osste tegen met sig I. XLIX
 Solens klare opgang II
 Solens klare nedgang III
 Solen ildrod eller purpurfarffuit i ned-
gang VIII
 Solens straaler i røbactig eller brune L

g

So-

- Solens straaler i sorte eller tyde flyer
ibidem
- Sole sidder dybt i Himmel i opgange LI
- Solen blæg ec dum i op eller nedgangen LII
- Solen omgissuen met en sort fly i op-
gangen LIII
- Sol vifue høf den opgaaendes Sol ec
huad Sol vifue ere LIII
- Solen rødspejt om Morgenene LV
- Solen omgissuit i opgangen met mord-
brune flyer LVI
- Solens i op ec nedgangen omgissne vin-
ge LVII
- Solens straaler tyde for hindis opgang
LIX
- Solen siunis lense som en dum Ned i
flyer LXI
- Solen Vand blaau om Morgenene LXIII
- Solen ildred om Morgenene ibidem
- Solen om Morgenene røb met maske ibi.
- Sol vifue høf solen som ere røde LXV
- Solen gaar op for hulactige flyer LXVI
- Solen siunes lidet vdi opgangen LXVII
- Solen nebgaændis siunis i blyfarssuet
fly ibidem
- Solen

- Solen lense dum oc mord off reg met
 Sonden LXVIII
 Solen wortentlige oc blege straaler i op-
 gangen LXIX
 Solen sluit i opgangen off en gul eller
 brun fly LXXIII
 Solen gaar op vwaantlige hed LXXV
 Solens rode opgang met blyfarffue
 blandit LXXVI
 Solen gaar vwaantlige dum op LXXVII
 Solens stin bleg for hindis opgang
 LXXVIII
 Solen siunes ster i hendis op oc ned-
 gang LXXX
 Sol vlfue bere vidnijsbyrd om regn LXXXI
 Sol vlfue sonden fra Solen LXXXII
 Sol oc waer samblis LXXXIII
 Solen gaar op eller ned brun blæg eller
 gul CCXXXVI
 Solen mogit red ned gaaendis om vin-
 teren CCXXXVIII
 Solens straaler i en purpurfarffuet fly
 CCLXXI
 Solen opgaandes gifuer redactig
 straaler under sig CCLXXII
 Solen brun morgen eller osften celxxxiii
 & ij Sol-
 (131)

- Solstraalerne stredes mod netten oc
 høbden i opgangen CCLXXIII
 Sol vifte vid den ene side høj Solen
 CCLXXVIII
 Solens Sol vifte ere sterkeste
 CCLXXIX
 Solen opgaaendes haffue røde fluer
 CCLXXX
 Solen fej i gennem en thik sky i varme
 værligt CCCXLI
 Solen røb i naagen hindis ferneredelse
 CCCLVII
 Solen den ganske dag røb CCCLXI
 Solen mogit mørk noget nær som i fer-
 mordelser CCCLXV
 Sorte dydere lege oc spille paa landet
 CII. CCCXVII
 Høbden væir lenge staaendes gifue
 Regn CXXXV
 Sør liere eller enge røge XXX
 Spindelweffuen far i lufsten CLXIII.
 CCCXIII
 Spurffue mogit plode bennem om mer-
 genen CXCVII
 Spurffue oc andre fugle mogit pipe fer-
 gesulde CCCXVI
 Stierne

Stierneslud om Natten	CCXCIII
CCXLII	
Stierner tindre siuet sliuenedes	XVIII
Stiernerne naat de ere vdi dem selff dumme	CIX
Stiernerne siunes faa	CXI
Stierner vwaalige mogit tindre	ccxci
Stierner tindre i Solens eller Maanens	
fermordelse	CCXCI
Stierner ere rode oc tindre	CCCLXII
Stierner ere mogitflare om Winteren	
CCXL	
Stille værligt som languarentes er	
CCCLXIX	
Stierner worde hastigt dumme	ccxcmi
Stiernerne i frabens tegen sem faldis	
Wesseli	CX
Strand magerne soine aff haffuit hastelige	CII
Strenge paa strenge leg springe vwaalige sonder	CLXV
Swalen flygends fluer met brystet paa	
wandit	CLXXXVI. CCCXXVI
Swalen straber paa Jordien naat hun	
flyger	CLXXXVII
swin spreke fortueger ee hoenipper	ccxxii
& iij	Subest
(133)	

Sudost hem stillis om Aftstenen sommer
igen CCCXXXVII

T

Taage omkring Solen op oc ned gaaen-
dis VII

Taage vdi Solens opgang XXX

Taage sijt oc laut paa Morden staaen-
des XXXI

Taage som klar ned XXXII

Taage som forteris neben vdi ass Solen
XXXIII

Taage nedtryeft paa Haffuet XXXVIII

Taage sly som opgaat for Solens op-
gang LXIII

Taage staaendes nederlig oc stiger deg op
CXIX

Taage naar Solen gaar op paa Har
Himmel CCXCIX

Taage er mystedeit for blest CCXCVIII

Taabzer somme mange mogit bugede
ass deres hal CCXXIX

Tidels hoffued ludis sammen CLXX

Torden giffuer Regn CXXIII

Tordener det mere end det linner
CXXV. CCCIII.

Torden

- Torden om Morgenens giffner blest
CCCIII
- Torden hulden ret offuer nogen sted er
CCCLVI
- Torn eller høye bierge naat de giffne in-
gen flugge i maaneslin CCLXXXIX
- Tornbister flye mangfoldige om Ajs-
nen XLVI
- Tørste der leuge staar haffuer lang regn
efster sig CXXXVI
- Traner flye ordentlige oc tiuebes XLVII
- Tranerne flyhende strige liudelige
CLXXXIII
- Tranerne flye nederlige frem oc tilbage
CLXXXV
- Træwærk som tort er om det snepper
CCCXIII

B

- Baar vegsten om hun er mangfoldig oc
stor CCCXCVI
- Band som stille staar tortis vwaalige
CXLI
- Band aff Sue wederqueger Jordnen
CCCLXXX
- Begge, tre eller Tern, som slet ere fuctis
CXLIII

- Bær sat bleſendes oc wenbendes ſig hib
 ee dib CXXI
 Bær ſem bleſi naaꝝ Maanen tebiſ
 CCXC
 Bedrer, faar oc lam ſtangis megit
 CCXIII
 Berd oc pine vdi ſemmerne fornyes
 CLXXI
 Berd vdi leberne forges CLXXII
 Beſtiglit naaꝝ det bequemet ſine tiſter
 CCCLXVIII, CCCLXIX
 Beſten weir er gengſe vdi foſgaaret
 CCCXXXVIII
 Beſten weir er altingest ſractbar
 CCCLXXXIII
 Biuteren om hau begynder met rimfroſt
 CCXLII
 Bintere eſſter hinanden ſom ere tøre
 CCCXII
 Bgleſ ſluſſendis lyſtige om Aſſtenen
 XLIII
 Bgleſ far tilige v̄d om Aſſtenen GXCIX
 Blſſuen tubendis lober Wacthem
 CCXXIII
 Wſuldſomme Regn tegen CCXXXV
 Det

Det andit Register offuer

denne Bog, vdi huildest huert Wer-
sighedz Tegen oc andit, haad i Bogen
er, tegnise met sine essterfolgandes Tal,
dog saa at huer tingeste, som tegne-
ue ere tagne off, mesten allestedz
findes met sine Tal ferde-
lis antegnet

Aart Wærlygh Tegen off Selen,

Maanen, Stierner, Lufften,

Bandit, oc Jorden.

Off Selen

I. II. III. IIII. V. VI. VII. VIII. IX. X. XI.

Off Maanen.

XII. XIII. XIII. XV. XVI.

Off Stierner.

XVII. XVIII. XIX. XX.

Off Lufften.

XXI. XXII. XXIII. XXIII. XXV.

XXVI. XXVII. XXVIII. XXIX. XXX.

XXXLXXXII. XXXIII. XXXIII. XXXV.

XXXVI. XXXVII.

Aff Bandit.

XXXVIII. XXXIX

Aff Sorberigz Tingeste
XL. XLI. XLII. XLIII. XLIII. XLV.
XLVI. XLVII. XLVIII.

Regn^s Tegen aff Solen, Maanen,
Stierner, Russen, Bandit ec
Sorberigz Tingeste.

Aff Solen.

XLIX.	I.	II.	III.	III.	III.	IV.	V.
LVIL	LVII.	LVIII.	LIX.	LX.	LXI.	LXII.	
LXIII.	LXIII.	LXV.	LXVI.	LXVII.	LXVII.	LXVII.	
LXVIII.	LXX.	LXX.	LXX.	LXX.	LXX.	LXX.	
LXXXI.	LXXXII.		LXXXV.	LXXXV.	LXXXVI.	LXXXVI.	
LXXXVII.	LXXXVIII.		LXXXIX.	LXXXIX.	LXXXIX.	LXXXIX.	
LXXXI.	LXXXII.		LXXXIII.	LXXXIII.	LXXXIII.	LXXXIII.	

Aff Maanen.

LXXXV. LXXXVI. LXXXVII.
LXXXVIII. LXXXIX. XC. XCI.
XCII. XCIII. XCIII. XCV. XCVI.
XCVII. XCVIII. XCIX. C. CI. CII.
CIII. CIII. CV. CVI. CVII.

Aff Stierner.

CVIII. CIX. CX. CXL

Aff

Wif Lüftten.

CXII. CXIII. CXIII. CXV. CXVI. CXVII.
CXVIII. CXIX. CXX. CXXI. CXXII.
CXXIII. CXXIII. CXXV. CXXVI.
CXXVII. CXXVIII. CXXIX. CXXX.
CXXXI. CXXXII. CXXXII. CXXXIII. CXXXIII.
CXXXV. CXXXVI.

Wif Bandit.

CXXXVII. CXXXVIII. CXXXIX. CXL. CXL.
CXLII. CXLIII. CXLIII. CXLV. CXLVI. CXLVII.
CXLVIII. CXLIX.

Wif Zorderig; Tingeste.

CL. CLL. CLII. CLIII. CLIII. CLV. CLVI. CLVII.
CLVIII. CLIX. CLX. CLXI. CLXII. CLXIII. CLXIII.
CLXV. CLXVI. CLXVII. CLXVIII. CLXIX. CLXX.
CLXXI. CLXXII. CLXXII. CLXXIII. CLXXV.
CLXXVI. CLXXVII. CLXXVIII. CLXXIX. CLXXX.
CLXXXI. CLXXXII. CLXXXIII. CLXXXIII.
CLXXXV. CLXXXV. CLXXXVI. CLXXXVII. CLXXXVIII.
CLXXXIX. CXC. CXCI. CXCI. CXCI. CXCI.
CXCV. CXCVI. CXCVII. CXCVIII. CXCV. CC. CCI.
CCI. CCII. CCIII. CCIV. CCVI. CCVII. CCVIII.
CCIX. CCX. CCXI. CCXII. CCXIII. CCXIII. CCXV.
CCXVI. CCXVII. CCXVIII. CCXIX. CCXX. CCXXI.
CCXXII. CCXXIII. CCXXIII. CCXXV. CCXXVI.
CCXXVII. CCXXVIII. CCXXIX. CCXXX. CCXXXI.
CCXXXII. CCXXXIII.

Zegen

Tegen til Dug.

CCXXXIII. CCXXXV.

Tegen til Guld og Frost aff Solen
Maanen, Stierner, Russiten,
Wandet, og Jordben.

Aff Solen.

CCXXXVI. CCXXXVII. CCXXXVIII.

Aff Maanen og Stierner.

CCXXXIX. CCXL.

Aff Russiten.

CCXLI. CCXLII. CCXLIII. CCXLIII.
CCXLV. CCXLVI.

Aff Wandet og Jordben.

CCXLVII. CCXLVIII. CCXLIX. CCL.
CCLI. CCLII. CCLIII. CCLIII.

Tegen til Sne, Hagel og
Rimfrost.

CCLV. CCLVL. CCLVIL. CCLVIL. CCLIX.
CCLX. CCLXL. CCLXII. CCLXII.
CCLIII.

Tegen til See.

CCLXV. CCLXVI. CCLXVII. CCLXVIII.
CCLXIX.

Tegen
(140)

Tegen til Blest og Storm aff Solen,
Maanen, Stierner, Lufsten,
Bandet og Sorben.
Aff Selen.

CCLXX., CCLXXXI. CCLXXXII. CCLXXXIII.
CCLXXXIII. CCLXXXV. CCLXXXVI. CCLXXXVII.
CCLXXXVIII. CCLXXXIX. CCLXXX. CCLXXXI.
CCCLXXXII. CCLXXXIII.

Aff Maanen.
CCLXXXIII. CCLXXXV. CCLXXXVI.
CCLXXXVII. CCLXXXVIII. CCLXXXIX. CCXC.
Aff Stierner.

CCXL. CCXCI. CCXCI. CCXCI. CCXCV.
CCXCVI.

Aff Lufsten.
CCXCVII. CCXCVIII. CCXCVIX. CCC.
CCCC. CCCII. CCCIII. CCCIII.

Aff Bandet.
CCCCV. CCCVI. CCCVII. CCCVIII.

Aff Sorbetrigg ting.
CCCIX. CCCX. CCCXI. CCCXII. CCCXIII.
CCCXIII. CCCXV. CCCXVI. CCCXVII.
CCCXVIII. CCCXIX. CCCXX. CCCXXI. CCCXXII.
CCCXXIII. CCCXXIII. CCCXXV. CCCXXVI.
CCCXXVII. CCCXXVIII. CCCXXVIII. CCCXXIX.
CCCCXX. CCCXXXI.

Magle

Nogle almindelige Regle om Være
og Storm.

ccccxxxii. ccccxxxiii. ccccxxxiv. ccccxxxv.

ccccxxxvi. ccccxxxvii. ccccxxxviii.

ccccxxxix. cccxl.

Tegen off Hulde Mand beslute fand
Torden at vere forhaanden.

cccxli. cccxlii. cccxliii. cccxliii.

cccclv. cccclvi. cccclvii. cccclviii.

Tegen off hulde Tordens farlig-
hed fendiø fand.

cccclix. ccccl. ccccl. cccclii. cccclii.

cccclii. ccclv. ccclvii.

Tegen nogenleø merdendes Cometet
i Himmelien, ec Nø i Lufften.

ccccvii. cccclviii. cccclix. ccclx. cccclxi.

cccclxii.

Tegen vbi naagen Maade betyden-
des Jordstel at ville femme.

ccccxliii. cccclxiii. cccclv. ccclxvi.

ccccxvii. ccclxviii. ccclxix. ccclxix.

ccccxxi. cccclxxii. cccclxxiii. cccclxxiii.

ccccxxv. cccclxxvi.

Tegen til offuerslødig ec ringe
Nøts wegst.

Til Æructbarhed.

cccclxxvii.

CCCLXXVII. CCCLXXVIII. CCCLXXIX. CCCLXXX.

CCCLXXXI. CCCLXXXII. CCCLXXXIII.

CCCLXXXIII.

Til Værtuetbarhæb.

CCCLXXXV. CCCLXXXVI. CCCLXXXVII.

CCCLXXXVIII. CCCLXXXIX. CCCXC. CCCXCI.

CCCXCII. CCCXCIII. CCCXCIII.

Errata Typographica

Som findeb i denne Bog, oc er her
hos deres benefjnte Artideler saa-
ledis Corrigerit.

Artidler.	Errata.	Correcta.
CXLIX.	tijb.	tijt.
CX.	eller.	ellers.
CCL.	hindis.	hans.
CXL.	Osten.	Osten.
CCCXCI.	bliffuer.	bliffue.
CCCLVII.	formordelser.	formordelser.

Oc i den ottende Capitel om Maan-
nen, hvor hun oc hindis staar, maa Lesses
hant oc hans.

Eryet paa Braniborg

CVM PRIVILEGIO.

Aff Hans Gaspars Bogprenter samme-
stedz Anno 1591. Menje Junio.

1. *Constitutive* *proteins*
2. *Regulatory* *proteins*

3. *Structural* *proteins*
4. *Transport* *proteins*

5. *Enzymatic* *proteins*
6. *Signaling* *proteins*

7. *Storage* *proteins*
8. *Proteins* *involved* *in* *cell* *cycle*

9. *Proteins* *involved* *in* *cell* *death*
10. *Proteins* *involved* *in* *cell* *migration*

11. *Proteins* *involved* *in* *cell* *adhesion*
12. *Proteins* *involved* *in* *cell* *signaling*

13. *Proteins* *involved* *in* *cell* *cycle*
14. *Proteins* *involved* *in* *cell* *division*

15. *Proteins* *involved* *in* *cell* *death*
16. *Proteins* *involved* *in* *cell* *migration*

Førinden at de i den oprindelige Udgave angivne Tryfseil ere rettede i nærværende,
ere endnu følgende Forandringer foretagne:

		Udg. af 1591.	Udg. af 1865.
Side III.	Lin.	2	huslere
"	VI.	13	Maanens
"	XII.	14	brydning
"	XVI.	7	XXIII.
"	14	20	et
"	16	"	LVII.
"	28	"	bet
"	34	"	tale
"	35	"	VII.
"	43	"	CLXIII.
"	68	"	fømme
"	70	"	temperet
"	73	"	CCLVI.
"	82	"	straar
"	88	"	ee
"	98	"	ned
"	101	"	straenbis
			staaenbis

Udg. 1591.		Udg. 1865.
Side 104 lin. 6	blomster	blomster
" 105 " 12	fremlodten	fremlodter
" 110 " 23	CL.	CLL.
" 111 " 5	CCCVII.	CCCXVII.
" 111 " 11	CCCXCVI.	CCCXCVII.
" 113 " 4	wrofge	wrofige
" 113 " 16	høþe	høþre
" 114 " 19	ben	ben
" 115 " 17	ibirem	CGCLXXXVII.
" 117 " 12	CCLIHII.	CCLIHII.
" 117 " 23	CCGLXXVII.	CCCLXXVI.
" 119 " 7	bunt	bunt
" 120 " 5	XXII.	XII.
" 121 " 12	genen	genem
" 122 " 19	manbfølbig	mangfølbig
" 124 " 21	møerde	møerde
" 125 " 7	LXXXIII.	LXXXIII.
" 125 " 19	CCXXXIII.	CXXXIII.
" 126 " 11	CCCLXXVIII.	CCCLXVIII.
" 132 " 19	CCCXXXV.	CXXXV.
" 134 " 2	CCCXXXVI.	CCCXXXVII.

Forklaring
over nogle i denne Bog forekommende
foreldede Ord.

Afstenbader: Blagertmuis. 12.

Benerffue: tage fat paa, give sig af
med. 88.

Bledfisð: Blæsfrytte. 62.

Dagmeen: Den fra Solen om Vinteren
ved Middagstiden kommende Barme,
som gør Lusten mild og forårsager
Dø. 38.

Dræbe: træffe. 9. 96.

Dum: dumsel. 14. 15 og fl.

Enfoldig: enfelt. 5.

Gænneb: Ængeb, Æg. 60.

Guldfom: sterl, vigelig. 82.

Hoffuen, (adj. af høver): thøl, opsvul-
met. 23.

Hues: hoad. IV. XII.

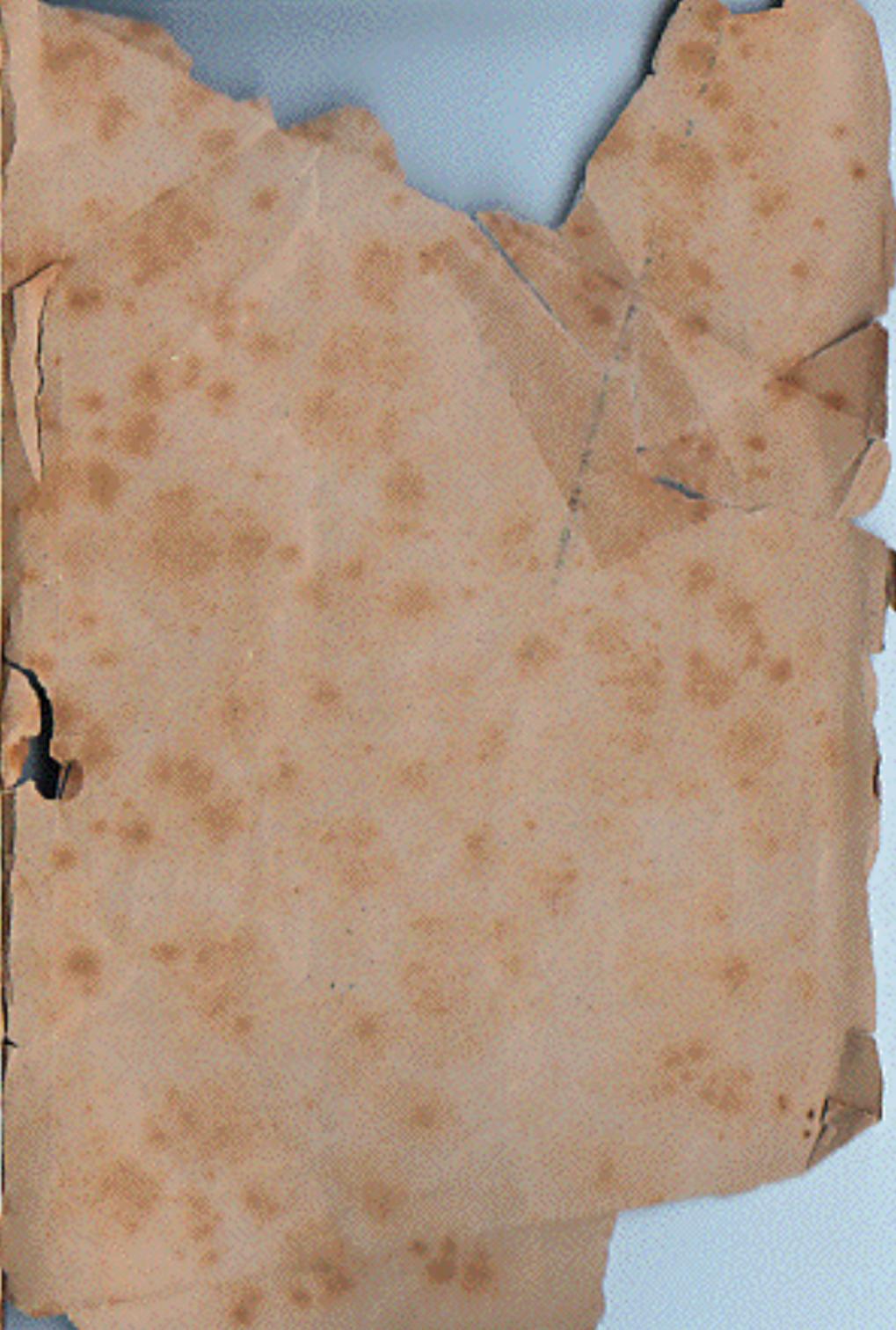
- Husgle eller Husgle: Biøtapper. 37, 74.
St. Jacobs Bey: Melleveien. 6.
Raalde singer: Koldseber. 67.
Madel: Plet (af lat. macula). 1, 5.
17, 24.
murle: ramle, smurre. 43.
oprictig: tydelig. 25.
Regnurit: truende med Regn. 27.
Subtilig: fint. 66.
Tract: Egn. 6.
Tractere: behandle, afhandle. IX.
Vidfætte: Uldflind. 30.
Ørstene: smaa Ørnustene. 39.

ASTROLOGISK MUSEUM.

ASTROLOGIHUSET

Nørrebrogade 66 D • 2200 Kbh. N

Tlf. 3645 0545

1865.